

Mikä romanistista tuli isona?

Entiseltä romaanisten kielten laitokselta vuosina 2004–2009 valmistuneiden maistereiden sijoittuminen työelämään.

FT Johanna Isosävi
johanna.isosavi[at]helsinki.fi
Nykykielten laitos
Helsingin yliopisto
Lokakuu 2011

0 Tiivistelmä	3
1 Selvityksen esittely ja tavoitteet	4
2 Metodologia ja vastausprosentti	4
3 Tulokset.....	7
3.1 Perustietoa työllistymisestä.....	7
3.2 Muut työtehtävät.....	15
3.3 Koulutuksen hyödyntäminen.....	17
3.4 Maistereiden palaute	21
4 Johtopäätökset.....	27
LIITTEET	30
I Saatekirje	30
II Kyselykaavake	31
III Lista organisaatioiden nimistä.....	34
IV Toimialat	36
V Lista tehtävänimikkeistä.....	37
VI Lista sivuaineista.....	38

0 Tiivistelmä

Selvityksessä tutkittiin vuosina 2004–2009 Helsingin yliopiston entiseltä romaanisten kielten laitokselta (nykyään osa nykykielten laitosta) valmistuneiden ranskalaisen, espanjalaisen ja italialaisen filologian maistereiden sijoittumista työelämään. Tarkoituksena oli selvittää miten ja mihin ammatteihin he ovat työllistyneet ja miten he ovat voineet hyödyntää koulutusta työtehtävissään sekä verrata tuloksia vuoden 2004 selvitykseen.

Kyselyyn vastasi 72 maisteria eli 32 % kyselylomakkeen saaneista. Työllisyys on pysynyt hyvänä: työssä käyviä oli 81 %. Äitiys-/hoitovapaalla oli 10 %, päätoimisia opiskelijoita 3 %, työttömiä 1 % ja muita 6 %. Suurimmat työnantajat ovat yksityiset yritykset ja valtion/kunnan laitokset.

Opettajien määrä oli pienempi kuin vuonna 2004: vain alle kolmannes. Kääntäjinä ja tulkkeina toimi kuudennes ja muissa tehtävissä reilu puolet vastanneista. Tehtävänimikkeiden suuresta kirjosta tyypillisiä ovat opettaja, lehtori ja päätoiminen tuntiopettaja; kääntäjä ja konferenssitulkki; koordinaattori, projektipäällikkö, toimittaja, tohtorikoulutettava ja viestintäkonsultti.

Maasterit työskentelivät useammin vakituksessa työsuhteessa kuin vuonna 2004: vakinaisia oli puolet, määräaikaista neljännes, yrittäjiä vähempi kuin joka kymmenes ja muissa työsuhteissa joka kuudes. Opettajat olivat muita useammin määräaikaista työsuhteessa, kääntäjät ja tulkit toimivat eniten yrittäjinä ja muissa tehtävissä työskentelevien työsuhte oli tyypillisimmin vakituinen.

Työllistymisen laatu on hieman muuttunut aikaisemmasta selvityksestä, mikä johtuu osittain vastanneiden opettajien pienemmästä määrästä. Puolet on täysin koulutusta vastaavassa työssä, mutta reilu kolmannes kertoi työn vastaavan osittain koulutusta. Noin joka kymmenes vastaajista työskentelee kuitenkin tehtävässä, joka ei vastaa lainkaan koulutusta ja jossa akateeminen tutkinto ei edes auta.

Opintojen aikainen työskentely oli auttanut valtaosaa työn saannissa. Työpaikoista puolet oli saatu verkostojen, aikaisemman työsuhteen tai avoimen työhakemuksen kautta ja vain reilu kolmannes perinteisellä hakumenettelyllä. Suurin osa on ollut jossakin muussa työpaikassa ennen nykyistä työtään. Kolmannes tekee sivutyötä päätoimensa ohella. Joillekin se on ainoa mahdollisuus hyödyntää koulutustaan.

Koulutuksen hyödyllisimpänä antina pidettiin kielitaitoa sekä tiedonkäsittelyn ja kriittisen ajattelun taitoja. Kolme yleisintä sivuainetta olivat opettajan pedagogiset opinnot, monikielinen ammattiviestintä (MonAKO) ja englantilainen filologia. Monissa tehtävissä hyödyksi olivat myös muiden tiedekuntien kuten valtiotieteellisen opinnot. Valtaosa oli edelleen tyytyväinen valitsemiinsa pää- ja sivuaineopintoihin; noin joka kymmenes ei ollut tyytyväinen kumpaankaan.

Avoimissa palautteissa tärkeimmäksi nousi sivuaineiden valinta: opettajaksi ja kääntäjäksi haluavan kannattaa valita toinen yleinen kieli ja muihin tehtäviin pyrkivien yhteiskunnallisia/kaupallisia aineita yli tiedekunta- ja korkeakoulurajojen. Opintojen ohjauksen ja työelämätiedon tarve on suuri opintojen alusta lähtien, vaikka työelämäorientaation liittäminen tutkintovaatimukseen onkin parantanut tilannetta.

1 Selvityksen esittely ja tavoitteet

Tässä selvityksessä tutkittiin vuosina 2004–2009 Helsingin yliopiston entiseltä romaanisten kielten laitokselta (nykyään osa nykykielten laitosta) valmistuneiden **ranskalaisen, espanjalaisen ja italialaisen** filologian maistereiden sijoittumista työelämään. Selvitys toteutettiin elo–syyskuussa 2011.

Tarkoituksena oli ensinnäkin selvittää **miten ja mihin ammatteihin maisterimme ovat työllistyneet ja miten he ovat voineet hyödyntää koulutusta** työtehtävissään. Toiseksi tämän selvityksen tuloksia **verrattiin Tuomen (2004) kyselyyn**, jossa tutkittiin vuosina 1995–2003 valmistuneiden romanistimaistereiden sijoittumista. Vertailun avulla voitiin todeta, oliko maistereidemme työllistyminen muuttunut vajaan kymmenessä vuodessa. Kolmas tavoite oli saada yhteystiedot niistä maistereista, jotka olisivat halukkaita tulemaan **vieraaksi laitoksen työelämäkursseille** kertomaan urapolustaan ja nykyisistä työtehtävistään.

2 Metodologia ja vastausprosentti

Selvityksen teko alkoi kartoittamalla laitoksen pro gradu –luettelosta henkilöt, joiden lopputyö oli valmistunut vuosina 2004–2009. Heitä oli noin 230. Etsin ensin *Googlen* hakukoneen avulla maistereiden (työ)sähköpostiosoitteita ja löysin niitä satakunta. Jatkoin etsintää *Facebook*-, *Koulukaverit* ja *LinkedIn*-palveluista, joiden avulla löytyi vajaa kuusikymmentä maisteria. Jos henkilö ei ollut selvästi tunnistettavissa (esim. samannimisiä oli paljon eikä yksilöiviä tietoja ollut tarpeeksi saatavilla), yhteydenottoa ei tehty sähköisesti. Näitä henkilöitä oli noin seitsemänkymmentä.

Jäljelle jääneiden henkilöiden osoitetietojen selvittämiseksi pyysin *opiskelijarekisteristä* tutkittavien maistereiden osoitetiedot ja syntymävuodet. Tässä vaiheessa muutama henkilö tippui pois tutkimuksesta, koska heidän filosofian maisterin tutkintonsa ei ehtinyt valmistua vuoden 2009 loppuun mennessä.¹ Koska henkilöiden osoitetiedot ovat voineet muuttua opiskeluaikaisista, varmistin nykyisen postiosoitteen maksullisen *Osoitepalvelu.netin* avulla. Syntymäaikaa käytettiin yksilöivänä tietona, jotta oikea henkilö löytyisi samannimisten joukosta. Vain muutamalla oli osoitteenluovutuskielto, jolloin jouduttiin käyttämään opiskeluaikaista osoitetta.

Selvitys toteutettiin siten, että maistereita pyydettiin vastaamaan **sähköiseen kyselykaavakkeeseen** Internetin kautta. Lähetin pyynnön (ks. saatekirje, liite I) osallistua tutkimukseen 226 maisterille (vuonna 2004 tutkimuksen kohteena oli suunnilleen sama määrä maistereita, n. 230). Yhteensä 155 maisteriin otin yhteyttä sähköisesti ja 71:tä lähestyin perinteisen postin kautta. Yhteydenotto tapahtui elokuun puolivälissä. Annoin vastausaikaa vajaan kuukauden. Niille joiden sähköiset yhteystiedot minulla oli, lähetin muistutusviestin kahden viikon päästä. Kyselykaavakkeen kysymykset (ks. liite II) olivat pääosin samat kuin vuoden 2004

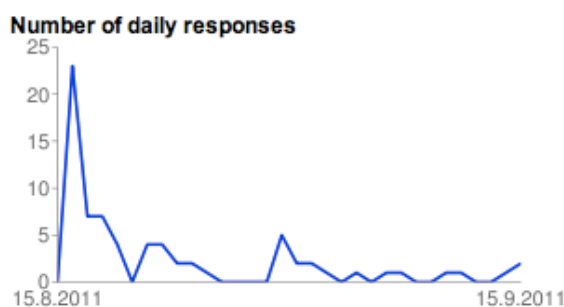
¹ On mahdollista, että jollekin tällaiselle henkilölle on lähtenyt sähköinen yhteydenotto, koska en ottanut tällaista mahdollisuutta huomioon ennen opiskelijarekisteristä saamaani listaa. Koska kyse on mahdollisista yksittäistapauksista, niillä ei ole käytännön merkitystä tutkimuksen tuloksiin.

selvityksessä, mutta olin lisännyt pari kysymystä. Kyselyyn sai vastata joko nimellä tai nimettömänä.

Uuteen selvitykseen vastasi määräaikaan mennessä² 72 maisteria, joista 46 % oli opiskellut pääaineenaan ranskalaista, 31 % espanjalaista ja 24 % italialaista filologiaa. **Vastausprosentti** oli vain 32 %. Vuoden 2004 sijoittumisselvitykseen vastasi peräti 59 % maistereistamme. Mistä puolet pienempi vastausprosentti kertoo? Onko syynä metodologia? Aiempaan kyselyyn sai vastata joko sähköpostilla tai perinteisesti kirjeitse palautettavalla lomakkeella, kun taas uuteen selvitykseen vastattiin Internetin kautta. Pääsy Internetiin tai sen käyttöongelmat ovat tuskin vaikeuttaneet kyselyyn osallistumista, kun kyse oli korkeasti koulutetuista, aktiivisessa työiässä olevista henkilöistä. Berndtsonin ja Lounasmaan (2004) tutkimukseen mukaan Internet-lomakkeen käyttö ei alentanut ainakaan yliopisto-opiskelijoiden vastaamista³.

Sähköinen yhteydenotto sisältää kuitenkin mahdollisia riskitekijöitä. Ongelmana on se, että useat tuhoavat automaattisesti viestin, jos se muistuttaa massapostitusta⁴. Tähän haasteeseen olen vastannut lähettämällä muistutusviestin muuhun kuin työsähköpostiosoitteeseen, käytännössä *Facebookin* tai *Koulukaverit*-palvelun kautta. On lisäksi huomattava, että kolmannes yhteydenotoista tapahtui sähköpostiosoitteiden puutteen vuoksi perinteisen postin kautta, mutta tämän ryhmän vastaaminen ei ollut sen aktiivisempaa kuin toisenkaan ryhmän, pikemminkin päinvastoin⁵.

Tällaisiin kyselyihin tunnutaan vastaavan pian pyynnön saavuttua. Kun lähetin sähköiset viestit 15.8.11 puolen päivän aikaan, jo heti saman vuorokauden puolella vastasi noin kolmannes koko kyselyn lopullisesta osallistujamäärästä. Kirjeet postitettiin seuraavana päivänä 16.8.11. Yhtä selvää vastauspiikkiä ei tullut kirjeiden lähettämisen jälkeen. Into vastaamiseen hiipui, kunnes se nousi hieman muistutusviestien lähettämisen aikaan elokuun lopussa. Tämän kokemuksen perusteella voi todeta, että lyhyempi vastausaika olisi riittänyt.

Alhaisen vastausprosentin kerrotaan olevan nykyajan yleinen trendi (vrt. Sundberg ja Karlsson 2010⁶). Sähköisen yhteydenoton helppous lienee lisännyt kaikenlaisia

---

² Kaksi maisteria vastasi myöhässä, eikä heidän vastauksiaan ole voitu huomioida selvityksessä.

³ *Internet tutkijan työkaluna*,

http://www.tilastokeskus.fi/tup/tietoaika/tilaajat/ta_06_04_internet_tyokalu.html

⁴ Ks. edellinen alaviite.

⁵ Koska kyselyyn voi vastata nimettömänä, tarkkaa vertailua on mahdotonta tehdä.

⁶ *ARTTU-ohjelman luottamushenkilö ja viranhaltijakysely*,

<http://hankinnat.fi/binary.asp?path=1;29;348;31540;148166;129938;129943;167423;167427&field=FileAttachment&version=1>

kyselyitä, joten ihmiset ovat ehkä kyllästyneet niihin⁷. Puhakan (2005) mukaan hyvät kysymykset ja oikea kohderyhmä ovat onnistumisen edellytyksiä, mutta näistäkin huolimatta 50:n vastausprosentti alkaa nykyään olla harvinaista: usein joudutaan tyytymään vain 20–30 %:n vastausasteeseen⁸. Humanistisessa tiedekunnassa tehdyissä sijoittumisselvityksissä on ennenkin jouduttu tyytymään tällaisiin vastausprosentteihin⁹.

Otoksen riittävä suuruus on entistä tärkeämpää, jos kiinnostus kyselytutkimuksia kohtaan on laskenut. Olisi voinut kuvitella, että tarkoin määritelty kohderyhmä, tässä tapauksessa tiettyjen oppiaineiden maisterit, olisi auttanut hyvän vastausprosentin saavuttamisessa. Suurin osa valmistuneista ei kuitenkaan ehkä enää koe sidettä laitokseen eikä heitä motivoinut osallistumaan se, että tulevat opiskelijat voivat hyötyä selvityksestä.

Puhakka (2005)¹⁰ toteaa myös, että kyselytutkimuksissa on kasvanut vaatimus arvottavaa palkintoa kohtaan. Tässä selvityksessä ei arvottu palkintoja. Vuoden 2004 kyselyssä sai ilmoittautua perustettavaan alumnikortistoon. Kenties se oli monille riittävä pörkkana osallistumiselle. Palkintojen avulla tunnutaan pääsevän sijoittumisselvityksissä yli 50 %:n vastausasteeseen. Ollikaisen ja Lindholmin (2009) selvityksessä *Maisterit, farmaseutit ja lastentarhanopettajat työmarkkinoilla*¹¹ vastaajien kesken arvottiin taulutelevisio, polkupyörä ja minikannettava; vastausaste oli 56 %. Savolaisen (2007) selvityksessä *Kulttuurien tutkimuksen laitokselta valmistuneiden maistereiden työllistyminen*¹² vastaajien kesken arvottiin alan kirjallisuutta; vastausaste oli 54 %.

Romanistimaistereita koskevan edellisen ja tämän selvityksen tekijän välillä on lisäksi yksi ero: Tuomen maisteriksi valmistumisesta oli selvityksen tekoheikellä vain vähän aikaa, kun taas allekirjoittaneella siitä on kymmenen vuotta. Tuomi todennäköisesti tunsikin monet maisterit, mikä lienee edesauttanut heidän vastaamistaan – tuttuja on myös helpompi patistaa vastaamaan. Itse tunsin vain muutamia selvityksen kohteena olevia henkilöitä.

On selvää, että alhainen vastausprosentti heikentää tämän selvityksen tulosten luotettavuutta. Otos oli kuitenkin melko suuri, joten vastaajien määrä, 72, on sentään kohtuullinen. Näin monelta vastaajalta saatua tietoa ei siis voida pitää merkityksettömänä, vaikka siihen on toki suhtauduttava tietyin varauksin.

---

⁷ Vertailuna voidaan todeta, että professori Juhani Härmä kertoi saaneensa syksyn aikana sähköpostitse joka viikko vähintään yhden pyynnön vastata johonkin kyselytutkimukseen.

⁸ *Tutkimusmenetelmät. Kyselytutkimuksen suunnittelu ja toteuttaminen*,
http://www.tol.oulu.fi/kurssit/tutkimusmenetelmat/Tutkimusmenetelmat19_9.pdf

⁹ Tuomisen (2006) selvityksessä *Kysely kotimaisesta kirjallisuudesta 2000-2005 valmistuneille* vastausaste oli 33 %, Åbergin (2008) *Kristiina-instituutin työelämäselvityksessä* 28 % ja Sivosen (2008) *Selvitys vuosina 2000-2006 Helsingin yliopiston historian laitokselta valmistuneiden filosofian maistereiden työllistymisestä* 38,5%.

Linkit selvityksiin: <http://www.helsinki.fi/hum/tyoelama/sijoittuminen.htm>

¹⁰ Ks. alaviite 8.

¹¹ Vuonna 2003 Helsingin yliopistossa ylemmän korkeakoulututkinnon, farmaseutin ja lastentarhanopettajan tutkinnon suorittaneiden sijoittuminen työmarkkinoille viisi vuotta tutkinnon suorittamisen jälkeen.

<http://www.helsinki.fi/urapalvelut/materiaalit/Maisterit%20työmarkkinoilla%202009.pdf>

¹² Arkeologien, folkloristien ja kansatieteilijöiden sijoittuminen työelämään vuosina 1996–2005.
<http://www.helsinki.fi/kansatiede/opiskelu/tyoelamaraporttikorj.pdf>

3 Tulokset

Selvityksen tuloksia käsitellään neljässä osassa. Luvussa 3.1 annetaan **perustietoa maistereiden työllistymisestä** (työllisyystilanne, alat, tehtävänimikkeet, työsuhteen laatu ja vastaavuus koulutukseen, työharjoittelun vaikutus työllistymiseen sekä työn saamistapa). Luvussa 3.2. selvitetään maistereiden **muita työtehtäviä** ja luvussa 3.3. keskitytään **koulutuksen hyödyntämiseen** työtehtävissä. Lopuksi luvussa 3.4 käydään läpi maistereiden antamaa **palautetta laitokselle**.

3.1 Perustietoa työllistymisestä

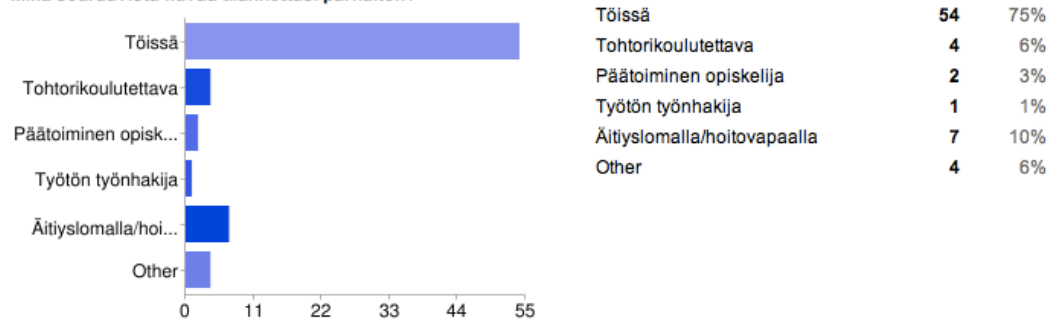
Entiseltä romanisten kielten laitokselta valmistuneiden maistereiden työllisyystilanne on pysynyt hyvänä. **Töitä** tekeviä oli 81 % (vuoden 2004 selvityksessä 88 %). Romanistimaistereiden työllisyysprosentti vastaa yleisesti maistereiden tutkittua työllisyysastetta¹³. Työssä käyvistä maistereistamme **tohtorikoulutettavia** oli 6 %. Tohtorikoulutettavat olivat innokkaita vastaamaan, joten heidän osuutensa on todennäköisesti hieman yliedustettuna aineistossa. **Äitiys-, vanhempainlomaa tai hoitovapaata** vietti parhailiaan 10 %. **Päätoimisia opiskelijoita** oli 3 %. On huomattava, että jotkut hoitovapaalla olevista tai päätoimisista opiskelijoista työskentelivät samalla freelancereina ja yksi hoitovapaalla oleva puolestaan jatkoi opintoja. Kysyttäessä syytä päätoimiseen opiskeluun yksi vastasi halunneensa laajentaa osaamistaan ja toinen kertoi, ettei saanut töitä FM-tutkinnollaan.

Työttömiä oli selvityksen mukaan vain 1 %, mikä vastaa Helsingin yliopiston maistereiden tutkittua työttömyysastetta (ks. alaviite 11). Vähäinen työttömien määrä herättää kuitenkin kysymyksen, jättävätkö työttömät helpommin vastaamatta kyselyihin, vaikka niihin voi osallistua nimettömänä. Työelämäkurssieni yhteydessä Kluuvin akateemisten työvoimatoimiston työvoimaohjaaja selvitti vuosittain (2005–2009) tilanteen, eikä heillä ollut koskaan yhtään työtöntä romanistimaisteria tarkasteluhetkellä. Vaikka kyse oli vain yhdestä työvoimatoimistosta ja tarkasteluajasta, pistotarkastukset vahvistavat käsitystä romanistimaistereiden yleisestä hyvästä työllisyystilanteesta. Lisäksi **muussa tilanteessa** (virkavapaalla, eläkkeellä, opiskelija ja omaishoitaja yhtä aikaa sekä töissä täysin toisen tutkinnon perusteella) oli kyselyhetkellä 6 %.

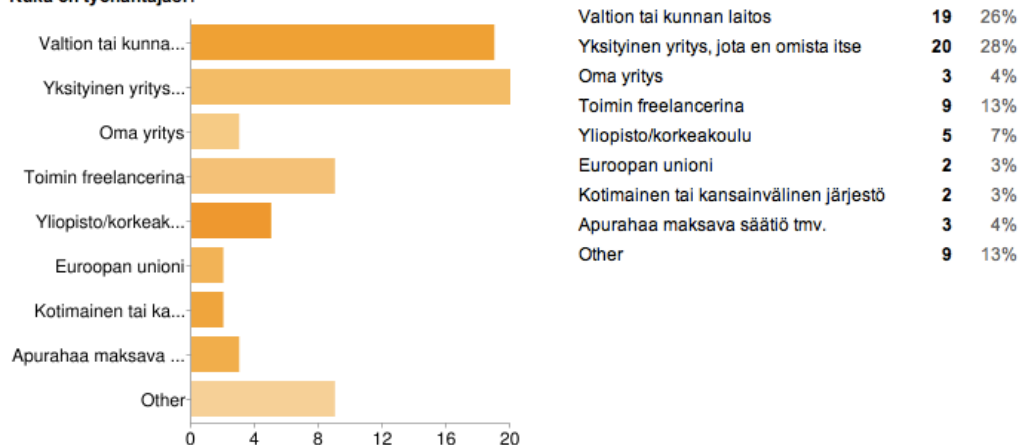
¹³ Ollikainen ja Lindholm (2009) *Maisterit, farmaseutit ja lastentarhanopettajat työmarkkinoilla* (ks. alaviite 10): työllisyysaste oli 79,3 % ja työttömiä oli vain 1,2 %.

Mikä seuraavista kuvaa tilannettasi parhaiten?

Suurin osa maistereistamme työskentelee joko **yksityisessä yrityksessä, jota ei omista itse** (28 %) tai **valtion/kunnan laitoksessa** (26 %). **Freelancerina** toimii 13 %, **yliopistolla/korkeakoululla** työskentelee 7 %, **yrittäjänä** 4 %, **apurahaa maksavalta säätiöltä** tmv. saa palkkion 4 %, **Euroopan unioni** työllistää 3 % ja **kotimainen/kansainvälinen järjestö** 3 %¹⁴. Lisäksi 13 %:lla työnantaja on **jokin muu**: kansanopisto, yksityinen yläaste ja lukio, yksityinen yritys jossa osakkaana tai suurlähetystö. Muutama vastaaja työskenteli myös yhtä aikaa eri työnantajille (esim. freelancer ja oma yritys; valtion laitos ja yksityinen yritys). Maisterimme työskentelevät noin viidessäkymmenessä eri **organisaatiossa** (ks. liite III¹⁵).

Kuka on työnantajasi?

Vastaajat saivat itse ilmoittaa, mikä heidän työpaikkansa toimiala on. Eri aloja mainittiin reilu parikymmentä (ks. liite IV). Yleisin ala oli **opetus**¹⁶. Muita useammin kuin kerran mainittuja aloja olivat **kääntäminen/lokalisointi, media/viestintä, koulutus, kustantaminen, tutkimus, eri teollisuudenalat, kielitieteet/kielien ja valtionhallinto**.

Opettajat olivat aikaisemman selvityksen tapaan suurin yksittäinen ammattiryhmä. Heidän määränsä oli kuitenkin selvästi pienempi tässä kyselyssä: opettajina työskenteli 28 %, kun heitä oli vuonna 2004 melkein puolet (48 %). On vaikea sanoa,

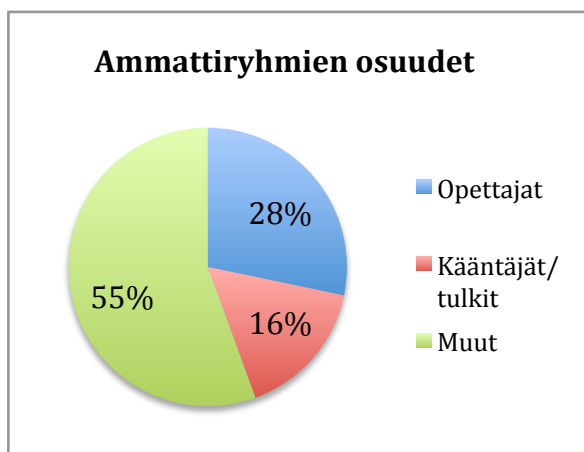
¹⁴ Vuoden 2004 selvityksessä esitettiin prosenttijakauma vain muissa kuin opettajan ja kääntäjän/tulkin tehtävissä työskentelevistä, joten tarkkaa vertailua ei voida tehdä.

¹⁵ Mikäli vastaaja on sen ilmoittanut tai se on käynyt selvästi ilmi esim. sähköpostiosoitteesta.

¹⁶ Tähän on yhdistetty vastaajien ilmoittamat seuraavat alat: *koulu, opetus* ja *yläkoulu*. Sitä vastoin *koulutus* ja *aikuiskoulutus* on niputettu *koulutuksen* alle.

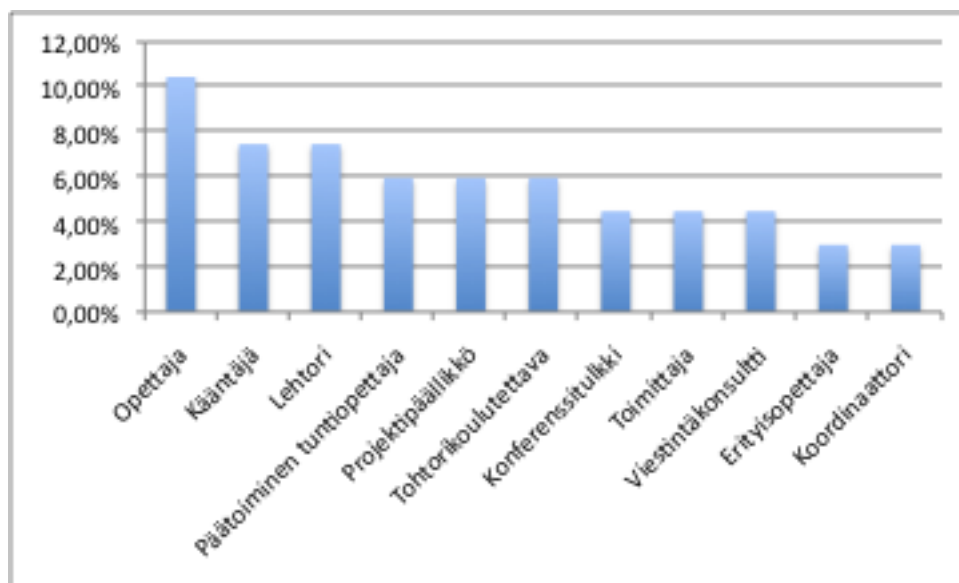

onko opettajia todellakin vähemmän nyt vai ovatko he jättäneet muita useammin vastaamatta, minkä vuoksi he voivat olla aliedustettuna aineistossa. **Kääntäjinä ja tulkkeina** toimi 16 % (16 % vuonna 2004). Heistä noin puolet toimi kääntäjinä, kolmannes tulkkeina ja joka viides molemmissa ammateissa. Suurin osa (55 %) vastanneista työskenteli kuitenkin **muissa kuin opettajan ja kääntäjän/tulkin tehtävissä** (36 % vuonna 2004).

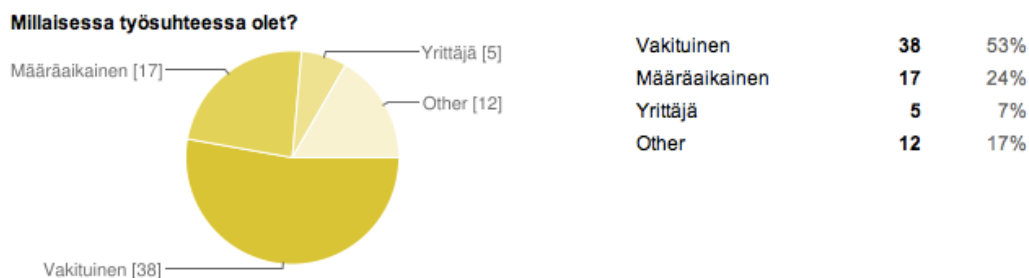

Kuten jo aikaisempi selvitys osoitti, kieltenopiskelijoista ei siis tule pelkkiä opettajia tai kääntäjiä, kuten usein kuulee sanottavan. Tähän selvitykseen vastanneista valtaosa työskenteli muissa tehtävissä. Romanistimaistereiden työllistymismahdollisuudet ovat siis laajat ja riippuvat henkilökohtaisten ominaisuuksien lisäksi valituista sivuaineista, jotka ohjaavat suuntautumista (ks. 3.3 ja 3.4), sekä muusta kokemuksesta (työ, harrastukset, vapaaehtoistoiminta jne.).

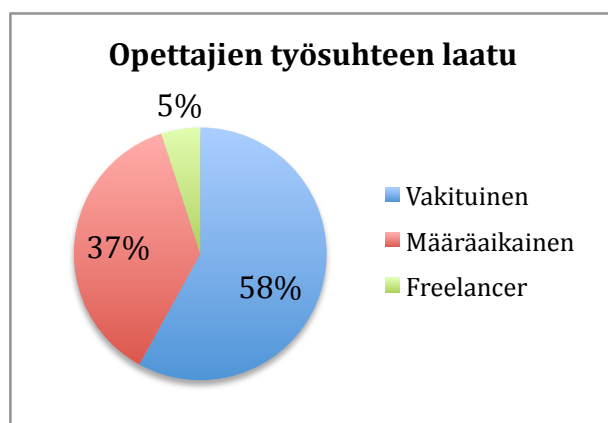
Tehtävänimikkeiden kirjo oli suuri kuten aikaisemmassakin selvityksessä: niitä oli nelisenkymmentä (ks. liite V). Yleisimmät tehtävänimikkeet liittyvät opettajan ja kääntäjän ammatteihin: **opettaja** (10,5 %), **kääntäjä** (7,5%) **lehtori** (7,5 %) ja **päätoiminen tuntiopettaja** (6 %). Muut tehtävänimikkeet, jotka mainittiin useammin kuin kerran, ovat **projektipäällikkö** (6 %), **tohtorikoulutettava** (6 %), **konferenssitulkki** (4,5 %), **toimittaja** (4,5 %), **viestintäkonsultti** (4,5 %), **erityisopettaja** (3 %) ja **koordinaattori** (3 %).

Maistereiden työsuhteen laadussa on jonkin verran tapahtunut muutoksia aikaisempaan selvitykseen verrattuna. Selvin muutos on määräaikaisten työsuhteiden väheneminen. Uuteen kyselyyn vastanneista 53 % työskenteli **vakituksessa** työsuhteessa (47 % vuonna 2004), 24 % **määräaikaisena** (55 % vuonna 2004), **yrittäjänä** 7 % (vuonna 2004 yrittäjiä ja freelancereita oli yhteensä 12 %) ja 17 % **muissa työsuhteissa** (freelancer, osakas pienellä panoksella, yhtä aikaa monessa eri tehtävässä erilaisissa työsuhteissa työskentelevä sekä ekstraaja¹⁷).

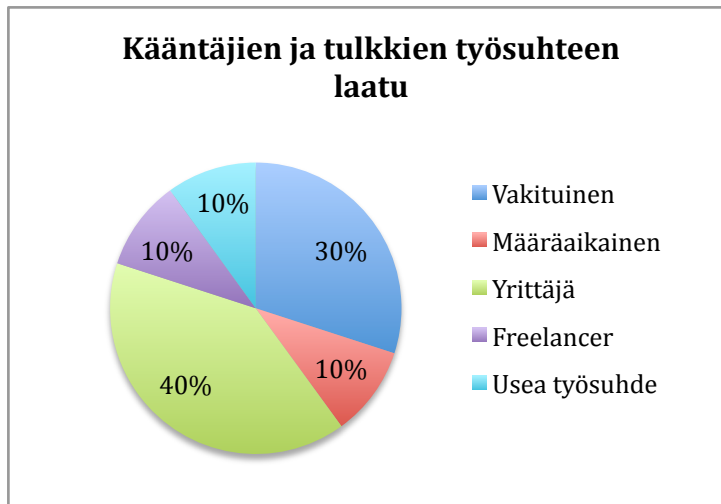

Toisin kuin edellisen selvityksen aikaan enemmistö **opettajista**, 58 %, työskenteli **vakituksessa** työsuhteessa (32 % vuonna 2004), kun taas määräaikaisia oli 37 % (68 % vuonna 2004). Freelancerina opettaminen oli harvinaista (5 %), eikä kukaan toiminut yrittäjänä.

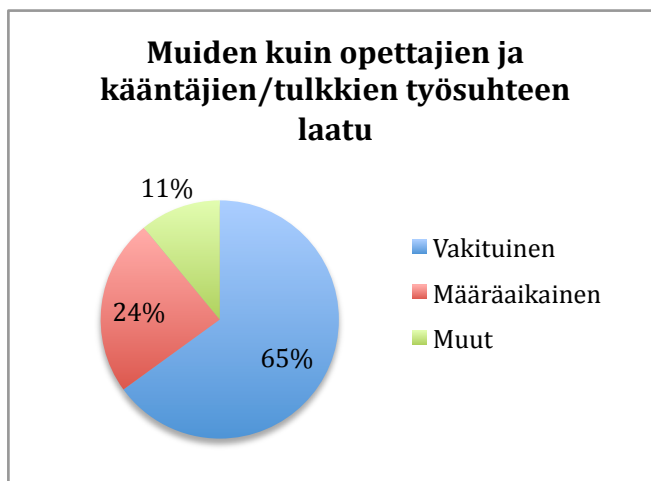

Kääntäjistä ja tulkeista 40 % toimi **yrittäjinä** (yrittäjiä ja freelancereita yhteensä 44 % vuonna 2004) ja 30 % **vakituksessa työsuhteessa** (45 % vuonna 2004). Määräaikaisena, freelancerina tai kahdessa työsuhteessa työskenteli kussakin 10 %. Yksi tulkki ei ilmoittanut työsuhteensa laatua.

¹⁷ Kutsutaan tarvittaessa töihin.

Muissa kuin opettajan ja kääntäjän/tulkin tehtävissä työskentelevistä valtaosa, 65 %, oli **vakituudessa** työsuhteessa (50 % vuonna 2004). Määräaikaisessa työsuhteessa oli 24 % (41 % vuonna 2004). Muissa työsuhteissa (freelancer, ekstraaja¹⁸, yrittäjä ja osakas pienellä panoksella) toimi 11 % tämän ryhmän vastaajista (9 % vuonna 2004).

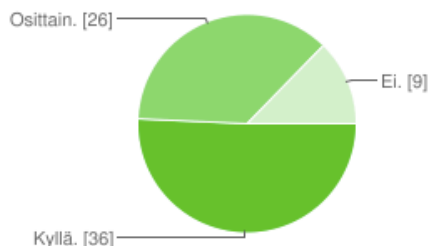
Aikaisempaan selvitykseen verrattuna maisterimme työskentelevät useammin vakituudessa työsuhteessa. Kuten viime kyselyssäkin opettajat ovat muita useammin määräaikaisessa työsuhteessa, kun taas kääntäjät/tulkit toimivat muita useammin itsenäisinä ammatinharjoittajina. On mahdollista, että opettajat ovat aliedustettuina tässä aineistossa, mikä vähentää määräaikaisessa työsuhteessa olevien määrää. Toisaalta opettajienkin työsuhteet ovat aikaisempaa yleisemmin vakituksia. Muissa kuin opettajan ja kääntäjän/tulkin työssä toimivat työskentelevät tyypillisesti vakituudessa työsuhteessa. On toki huomattava, että suuri osa heistä työskentelee yksityisellä sektorilla, jolloin vakituinen työsuhde on suhteellinen käsite.

Kyselyssä selvitettiin myös työn ja koulutuksen vastaavuutta. Ei ole pelkästään tärkeää, että maisterimme ovat töissä, vaan työllistymisen laadun tulisi olla hyvää. 50 %, kertoi työn **vastaavan koulututusta** (72 % vuonna 2004). 36 % ilmoitti kuitenkin työn vastaavan **osittain** koulutusta (16 % vuonna 2004). Vastaajista 13 %

¹⁸ Ks. alaviite 17.

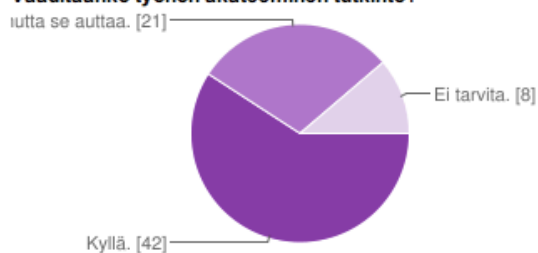
sanoi, että työ **ei vastaa koulutusta**. Lisäksi kyselyssä tiedusteltiin, vaaditaanko työhön akateeminen tutkinto. On hieman yleisempää, että työhön vaaditaan akateeminen tutkinto, kuin että se vastaa täysin koulutusta. 58 %, vastasi, että työhön **vaaditaan akateeminen tutkinto** (75 % vuonna 2004). 29 % kertoi, että sitä **ei vaadita mutta se auttaa** (9 % vuonna 2004). 11 % vastasi, että työssä **ei tarvita akateemista tutkintoa** (16 % vuonna 2004).

Vastaako työ koulutustasi?

Kyllä.	36	50%
Osittain.	26	36%
Ei.	9	13%

Vaaditaanko työhön akateeminen tutkinto?

Kyllä.	42	58%
Ei, mutta se auttaa.	21	29%
Ei tarvita.	8	11%

Työllistymisen laatu on hivenen muuttunut aikaisemmasta selvityksestä. Yksi selittävä tekijä on opettajien vähäisempi määrä; opettajan työhön vastaa koulutusta ja siihen vaaditaan akateeminen tutkinto. Pois lukien opettajan ja kääntäjän/tulkin työt, kielten maisterin tutkinto ei johda tiettyyn ammattiin, minkä vuoksi koulutuksen ja työn vastaavuuden määrittely on osittain subjektiivistakin. On myös huomattava, että merkittävä osa maistereistamme työskentelee yksityisellä sektorilla, jossa ei välttämättä ole määritelty niin tiukkoja muodollisia pääsykriteerejä kuin julkisella sektorilla. Ongelmallisin tilanne on noin reilulla kymmenesosalla maistereista, joiden työ ei lainkaan vastaa koulutusta ja jossa akateeminen tutkinto ei edes auta.

Voidaanko sanoa, että työllistymisen laatu on laskenut edelliseen selvitykseen verrattuna? *Leena Itkonen*¹⁹ Helsingin yliopiston urapalveluista totesi, ettei asia ole niin suoraviivainen. Kyse voi olla siitä, että työmarkkinat ovat muuttuneet. Maistereiden määrä on myös noussut selvästi 20 vuoden aikana, jolloin sijoittumista haetaan eri sektoreilta. Manninen ja Luukannel (2002)²⁰ luokittelevat työllistymisen laadun neljään ryhmään:

¹⁹ Sähköpostikirjeenvaihto 19.10.2011.

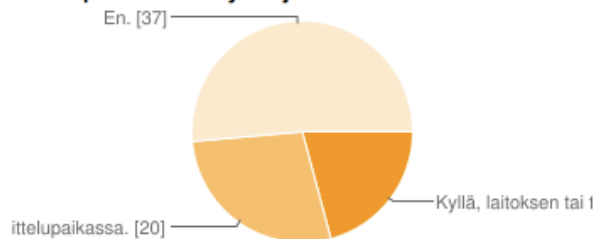
²⁰ *Humanistit työelämäpoluilla. Helsingin yliopistosta valmistuvien humanistien työelämäorientaatio, osaaminen ja työllistyminen*. Humanistisen tiedekunnan julkaisuja 1/2002. <http://www.helsinki.fi/hum/tyoelama/tyoelamapoluilla.pdf>

- Ryhmä A: akateemista koulutusta vaativa, voi käyttää yliopistossa oppimaansa.
 Ryhmä B: akateemista koulutusta vaativa, ei voi käyttää yliopistossa oppimaansa.
 Ryhmä C: ei vaadi akateemista koulutusta, mutta voi käyttää yliopistossa oppimaansa.
 Ryhmä D: ei vaadi akateemista koulutusta, eikä voi käyttää yliopistossa oppimaansa.

Mannisen ja Luukanteleen tutkimuksessa suurin osa humanisteista kuului ryhmään A (60 %). Ryhmään B kuului vain 2 %, ryhmään C 28 % ja ryhmään D 10 %. Erityisesti ryhmä C on mielenkiintoinen. Mannisen ja Luukanteleen mukaan kyse voi olla uusista työmarkkinoista: yliopistossa hankitulle osaamiselle on kysyntää mutta (vielä) ei ole tapahtunut ammattien professionalisaatiota pätevyysvaatimuksineen. Vaikuttaa siltä, että C-ryhmään kuuluu merkittävä joukko, vajaa kolmannes, tähän kyselyyn vastanneista (29 % kertoi, ettei työhön vaadita akateemista tutkintoa mutta se auttaa). Voidaan todeta, että romanistimaistereiden työllistymisen laatu tuntuu vastaavan yleisemminkin humanistien työllistymisen laatua, vaikka tämän selvityksen kysymysten perusteella ei voidakaan tehdä yhtä tarkkaa luokitusta neljään ryhmään.

Vastaajista melkein puolet, 49 % oli ollut **työharjoittelussa opintojen aikana**: 21 % **laitoksen tai tiedekunnan** kautta ja 28 % **itse etsimässään** harjoittelupaikassa.

Olitko opiskeluaikana työharjoittelussa?

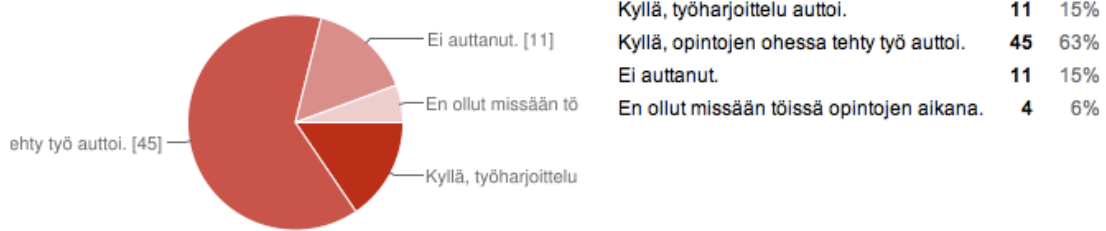
Kyllä, laitoksen tai tiedekunnan kautta saadussa harjoittelupaikassa.	15	21%
Kyllä, itse etsimässään harjoittelupaikassa.	20	28%
En.	37	51%

Se että puolet ei ollut tehnyt työharjoittelua, johtuu varmaankin siitä, että osa on suorittanut tutkinnon vanhojen vaatimusten mukaan; uusissa tutkintovaatimuksissa kannustetaan työharjoitteluun. Koska laitoksen ja tiedekunnan harjoittelupaikkoja on vain harvoille tarjolla, opiskelijoita on syytä tukea ja kannustaa oman työharjoittelupaikan etsimiseen. Työelämäkurseilla²¹ onkin tuettu tätä harjoittelemalla yhteydenottoa työpaikalle, kun opiskelijat ovat käyneet haastattelemassa mielenkiintoisissa tehtävissä työskenteleviä henkilöitä.

Valtaosa maistereista oli työskennellyt opintojen aikana, mikä näkyy vastauksissa kysymykseen *Auttoiko opiskeluaikainen työnteko työnsaantia valmistumisen jälkeen?* 15 % kertoi **työharjoittelun** ja 63 % **opintojen ohessa tehdyn työn auttaneen työn saamisessa** (vuoden 2004 selvityksessä 56 % oli työskennellyt opintojen ohessa ja valtaosa koki sen hyödyttäneen työnsaantia). 15 % koki, että opiskeluaikaisesta työskentelystä **ei ollut apua**. Vain 6 % **ei ollut tehnyt lainkaan töitä** opintojen aikana.

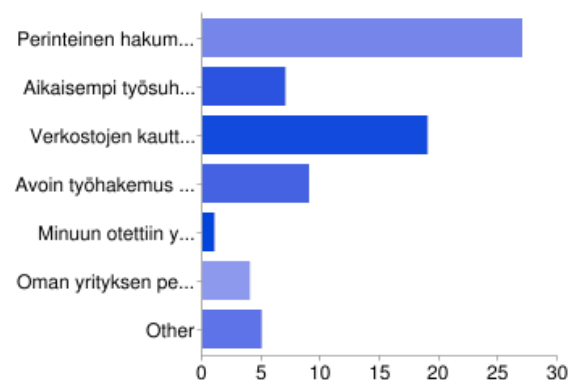
²¹ Romaanisten kielten laitoksen omaa työelämäkurssia järjestettiin lähes vuosittain 2004–2009. Allekirjoittanut veti niitä vuodesta 2005 lähtien. Ks. <http://blogs.helsinki.fi/jmsutine/opetus/>

Auttoiko opiskeluaikainen työnteko työnsaantia valmistumisen jälkeen?

Kuten aikaisemmassa romanistien selvityksessä ja muidenkin humanististen aineiden uraseurantakyselyissä on käynyt ilmi²², vain reilu kolmannes, 38 %, oli saanut työn **perinteisen hakumenettelyn** kautta kuten ilmoitukseen vastaamalla. Tämä tarkoittaa sitä, että melkein puolet (49 %) työpaikoista on hankittu muulla tavalla: 26 % sai työn **verkostojensa** kautta (tunsi työnantajan, sai tuttavilta vinkin tmv.), 13 % **avoimen hakemuksen**²³ tai **muun itsenäisen yhteenoton** avulla ja 10 % **aikaisemman työsuhteen** (harjoittelu, sijaisuus tmv.) kautta. **Oman yrityksen** perusti 6 %. On harvinaista, että maisteri **pyydetään töihin** (1 %), mikä myös liittyy verkostoihin. **Muulla tavalla** (kolme tasaveroista työtä: kolme eri saamistapaa, haku jatko-opiskelijaksi omasta kiinnostuksesta ja ohjaajan suosituksesta, apurahahaku ja EU:n virkamieskilpailu) työn oli saanut 7 %.

Miten sait nykyisen työpaikkasi?

Perinteinen hakumenettely: ilmoitukseen vastaaminen.	27	38%
Aikaisempi työsuhte: harjoittelu, sijaisuus.	7	10%
Verkostojen kautta: tunsin työnantajan, sain ystäviltä vinkin tmv.	19	26%
Avoim työhakemus tai muu itsenäinen yhteydenotto suoraan työntekijään.	9	13%
Minuun otettiin yhteysttä ja pyydettiin töihin.	1	1%
Oman yrityksen perustaminen.	4	6%
Other	5	7%

Työnhaku ei ole tehokasta, jos tyytyy vain vastaamaan työpaikkailmoituksiin. Vastavalmistuneen maisterin on hyödynnettävä verkostojaan ja otettava rohkeasti itse

²² Vrt. Sivosen (2008) *Selvitys vuosina 2000-2006 Helsingin yliopiston historian laitokselta valmistuneiden filosofian maistereiden työllistymisestä*
<http://www.helsinki.fi/hum/tyoelama/historia2000-2006.pdf>

²³ Avointa hakemusta käytetään silloin, kun työpaikkailmoitusta ei ole, vaan potentiaalista työntekijää lähestytään oma-aloitteisesti. Hakemus on markkinointikirje, jossa omaa osaamista tarjotaan työntekijään käyttöön. (lähde: http://tyonhaku.fi/avoin_hakemus.html, konsultoitu 4.10.2011)

yhteyttä työnantajiin. Eräällä työelämäkurssin vierailulla suuren käännösalan yrityksen rekrytoija kertoi, että uusia työntekijöitä etsittäessä käydään ensin läpi avoimet hakemukset ja katsotaan, löytyisikö sieltä sopiva henkilö. Rekrytointi on kallista organisaatiolle.

Yksi tämän selvityksen tarkoituksista oli saada kontakti sellaisiin maistereihin, jotka olisivat kiinnostuneita tulemaan **vieraaksi laitoksen työelämäkurseille ja muihin tilaisuuksiin** kertomaan urapolustaan ja nykyisistä työtehtävistään. 28 maisteriamme (39 % vastanneista) ilmoitti olevansa käytettävissä. Erilliseen *Excel*-tiedostoon on kerätty heidän tietonsa: sähköpostiosoite, pääaine, tehtävänimike ja organisaatio.

Romanistimaistereiden työllisyystilanne on pysynyt hyvänä ja yhä useampi työskentelee vakituudessa työsuhteessa. Työssä käyvistä vajaa kolmannes toimii opettajana, noin joka kuudes kääntäjänä/tulkkina ja reilu puolet muissa tehtävissä. Tyypillisiä tehtävänimikkeitä ovat opettaja, lehtori ja päätoiminen tuntiopettaja; kääntäjä ja konferenssitulkki; koordinaattori, projektipäällikkö, toimittaja, tohtorikoulutettava ja viestintäkonsultti. Eniten maistereita toimii yksityisissä yrityksissä ja valtion/kunnan laitoksissa. Maistereiden mukaan opiskelunaikainen työskentely on auttanut työnsaannissa. Merkittävä osa työpaikoista on saatu verkostojen ja itsenäisen yhteydenoton perusteella. Työllistymisen laatu on hieman muuttunut viime selvityksestä, mutta vain noin joka kymmenes työskentelee tehtävässä, jossa ei voi mitenkään käyttää hyväksi koulutusta ja akateemista tutkintoa.

3.2 Muut työtehtävät

Suurin osa vastaajista on valmistumisensa jälkeen **työskennellyt jossakin muussa tehtävässä ennen nykyistä työtänsä**: opettajista vajaa puolet, kääntäjistä/tulkeista melkein kaikki ja muissa tehtävissä työskentelevistä yli puolet. Myös vuoden 2004 selvityksessä opettajat olivat muita useammin työllistyneet suoraan nykyiseen työhönsä. Opettajat ovatkin professioalan opiskelijoita, joten heillä on pätevyiden kautta suurempi väylä opinnoista työelämään. Nykyajan työmarkkinoiden piirre ovat erilaiset pätkätyöt ja sijaisuudet, mistä maistereillamme on paljon kokemusta. Yksi tämän selvityksen vastaajista kertoi, että hänellä on ollut vajaa 10 eri työtehtävää valmistumisen jälkeen.

Opettajat olivat tutkinnon suorittamisen jälkeen työskennelleet **opetustehtävissä toisessa paikassa**, tehneet **oppikirjoja** sekä toimineet **tulkkina** tai **oppaana**. Työtehtävät tuntuivat liittyneen melko hyvin koulutukseen, paitsi yksi vastaajista kertoi työskennelleensä myyjänä ja toisen aikaisempi työtehtävä liittyi henkilön suorittamaan toiseen koulutukseen (graafinen suunnittelu).

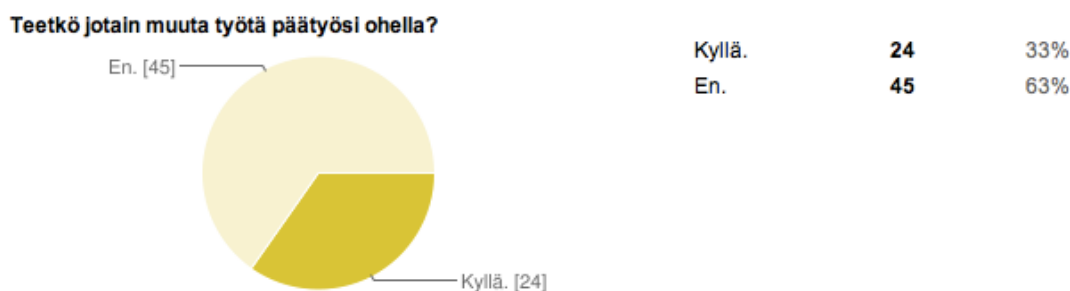
Kääntäjät/tulkit olivat ennen nykyistä työtään toimineet tyypillisesti **opettajina** tai **käännös-/tulkkausalalla töissä muualla**. Osa oli ensin toiminut freelancerina ja saanut sitten vakituisen paikan, kun taas osalla tilanne oli päinvastoin: ura oli alkanut toisen palveluksessa mutta myöhemmin oli siirrytty toimimaan freelancerina tai yrittäjänä. Lisäksi mainittiin sihteerin sijaisuudet ministeriöissä. Yksi kääntäjä kertoi työskennelleensä valmistumisen jälkeen samassa paikassa ja aloittaneensa työn jo opintojen ohella, mutta hänen toimenkuvansa oli monipuolistunut koko ajan.

Muissa kuin opettajan ja kääntäjän/tulkin tehtävissä työskentelevistä osa on valmistumisensa jälkeen toiminut **opettajana** tai **kääntäjänä/tulkkina**. Alojen kirjo on kuitenkin suuri: edustettuina ovat **kehitys yhteistyö-, kirjasto-, konsultointi-, kulttuuri-, markkinointi-, matkailu-, myynti-, suunnittelu-, tiedotus-, toimitus-**

ulkomaankaupan ja valtionhallinnon alat sekä EU-neuvonta, eduskunta, järjestöt ja Suomen instituutti ulkomailla. Tittelit vaihtelivat harjoittelijoista ja sihteereistä päälliköihin.

Tällä hetkellä **työttömänä** tai **päätoimisena opiskelijana** olevat ovat työskennelleet valmistumisensa jälkeen, yleisimmin **käännösosalalla**. Työttömyys voi siis uhata, vaikka olisikin ensin päässyt kiinni koulutusta vastaavaan työhön. Toinen mahdollinen ongelma on vajaatyöllisyys eli töitä ei esim. freelancerille ole tarpeeksi. Yksi opiskelijana oleva vastaaja kertoi toimivansa omaishoitajana ja tekevänsä ns. hanttihommia palkan takia.

Valtaosa vastaajista ei tee muuta työtä päätyönsä ohella. Kuitenkin **sivutöitä** tekee kolmannes, 33 %, mikä on merkittävä joukko:

Opettajien tyypillisin sivutyö on **oppikirjojen tekeminen**. Muita mainittuja töitä ovat opetustyö muualle kuin päätoimipaikkaan, käännöstyö, kielitieteellinen projektityö ja opastuskeikat.

Kääntäjien/tulkkien sivutöitä ovat **tuntiopettajana** toimiminen ja alan luottamustehtävien hoitaminen. Muutamien sivutyöt liittyivät muuhun kuin omaan alaan (puutarha-alan opiskelu ja konsultaatio, käsitöiden myynti sekä joogaohjaajana ja shiatsuterapeuttina toimiminen).

Muissa kuin opetus- ja käännös-/tulkkaustehtävissä työskentelevien sivutyöt olivat tyypillisesti joko **opetus- tai käännös-/tulkkaustöitä**. Jotkut eivät päätyössään voineet käyttää kieliosaamistaan kovinkaan paljon hyväksi, mutta sivutöiden avulla he pääsivät hyödyntämään pääaineensa koulutusta. Vaikuttaa siltä, että oma kielialan työ on näissä tapauksissa vajaatyöllistävä, jolloin päätyönä on tehtävä muuta. Muita mainittuja sivutöitä olivat kirjan kirjoittaminen, tutkimusprojektin Internet-sivujen päivittäminen sekä koulutukseen liittymättömiä tehtäviä (omaishoitajana ja kahvilatyöntekijänä toimiminen sekä metsänhoito). Yhdellä vastaajalla oli kolme tasaveroista työtä, joiden painotus saattaa jonkin verran vaihdella (tekstittäjä-toimittaja, toimittaja, opettaja). Yksi työ ei välttämättä työllistä tarpeeksi, jolloin yrittäjämäisellä työotteella hankitaan elanto useasta eri työstä. Eräs vastaaja kertoi aloittavansa syksyllä MBA-opinnot.

Valtaosa vastanneista oli tehnyt jotakin muuta työtä ennen nykyistä työtehtäväänsä. Maistereillamme on kokemusta sijaisuuksista ja pätkätoista. Nykyajan työmarkkinoilla työtehtävät vaihtuvat. Kuten edellinen selvityskin osoitti, monet tekevät opetus- tai käännösalan töitä jossakin vaiheessa uraa, vaikka päätyisivätkin muihin tehtäviin. Reilu kolmannes tekee päätyönsä ohella sivutyötä. Osa opettajista kirjoittaa oppikirjoja, kun taas osa kääntäjistä opettaa. Jotkut muissa töissä olevista

opettavat tai kääntävät/tulkkavat. Joillekin se on mahdollisuus käyttää koulutustaan, jota he eivät pääse hyödyntämään päätyössään.

3.3 Koulutuksen hyödyntäminen

Selvityksessä haluttiin kartoittaa myös koulutuksen hyödyntämissä työssä. Kysymykseen *Mitä laitoksella oppimaasi olet voinut hyödyntää työssäsi?* annetut vastaukset olivat pääpiirteissään yhteneväiset vuoden 2004 selvityksen tulosten kanssa. Yleisin vastaus oli **kielitaito**:

Yleisesti kaikki kielitaito on ollut hyödyksi työssäni²⁴.

Kielitaidosta on ehdottomasti hyötyä. EU:ssa ranskan taito on arvostettua.

Opetan myös suomea maahanmuuttajille, ja siinä kaikki kielitaito on hyödyksi. Vastaan tulee aina myös opiskelijoita, jotka tarvitsevat tukea jollain romaanisella kielellä, yleensä espanjaksi. Lisäksi oma vieraiden kielten opiskelu ja osaaminen auttavat ymmärtämään asioita opiskelijan näkökulmasta, oli opetettava kieli mikä hyvänsä.

Vastausten perusteella erinomainen kielitaito on tärkein konkreettinen hyöty laitoksen tarjoamasta koulutuksesta. Sen sijaan eroavia mielipiteitä esiintyi siinä, kuinka hyödyllisinä mitään kursseja pidettiin:

Lingvistiikan ja modernin kielen taidon kehittämisen ohella oli yllättävää, kuinka paljon latinan, kielihistorian, historiallisen linjan ja vanhojen kielten (esim. 1200-luvun italia) opinnoista on ollut hyötyä vaativien juridisen ja poliisialan tekstien kääntämisessä. Teoriaopinnot ja graduprosessi antoivat hyvät taidot työtehtävien hoitamiseen ja työn kehittämiseen.

Itse kielen, kieliopin, sanaston, kääntämisen, ääntämisen ja lukemisen koin hyödyllisimmäksi. Turhimmaksi liian pitkälle viedyt kielitieteen kurssit.

Toiseksi yleisin vastaus koski akateemisen opiskelun tuomia yleisiä taitoja, jotka liittyvät **tiedonkäsittelyyn ja kriittiseen ajatteluun**:

Tiedonhaun tekniikat, analysointikyky, kriittisyys ym. yliopisto-opintojen kautta saavutettavat yleishyödylliset taidot ovat olleet avuksi.

Tiedonhaku on helpompaa, kun voi hakea tietoa useista lähteistä, ja kaikenlaisen nimistön ja sanaston selvittäminen helpottuu. Aikoinaan pakollinen latinan kurssikin auttaa mm. tv-ohjelma *Akuutin* tekstityksessä, koska vastaan tulee lääkärilatinaa.

Eniten hyötyä on ollut siitä, miten opiskelu kehitti ajattelua, ongelmanratkaisukykyä ja tiedon hakemisen ja soveltamisen kykyä. Humanistisen aineiden "syvälle menevästä" puurtamisesta on ehdottomasti ollut hyötyä.

Kulttuurien tuntemuksesta on myös ollut hyötyä:

Italian kulttuurielämäkin on ulottanut lonkeronsa aika pitkälle Suomenkin kulttuurielämään.

Kulttuurien välisenä "muuntajana" toimimista erittäin monikulttuurisissa työyhteisöissä (toteutus Länsi-Afrikassa, yhdysvaltalainen asiakas, suomalainen työnantaja + suunnittelu, paikan päällä työntekijät paikallisten lisäksi Intiasta, Etelä-Afrikasta, Ranskasta, Suomesta, Englannista jne...).

---

²⁴ Vastaaajien kommentit ovat suoria sitaatteja. Ainoastaan kirjoitusvirheet on korjattu lukemisen helpottamiseksi.

Kääntämistä koskevat opit koettiin tarpeellisiksi työelämässä, ja kursseista mainittiin MonAKOn ja **atk-opintoja**:

Teen vaihtelevasti käännösuutisia, eli lähinnä kääntämiseen liittyvät opinnot ovat olleet hyödyksi.

Käännös- ja tulkkauskurssit, atk-kurssit, "kääntäjä yrittäjänä" ym. MonAKOn kääntäjän käytännön työtä käsittelevät kurssit.

Rinnakkaistekstien hyödyntäminen, termien tunnistaminen ja tarkistaminen, Trados-käännösmuistin käyttö.

Vastaajat antoivat palautetta myös **opettajaopintojen** hyödyllisyydestä, yhdistettynä laitoksen opintoihin:

Pedagogiset opinnot antoivat hyviä työvälineitä opettamiseen ja espanjan ja portugalin opinnot hyvän pohjan käsitellä kieltä rakenteina (kielioppi, kääntäminen) ja niiden monimuotoisuuden (historia, kirjallisuus jne.).

Pari vastaajaa nosti esille **ainejärjestön** toiminnassa saadut opit:

Toinen ehdoton vaatimus on sosiaalisuus, verkostoituminen, kyky ideoida ja järjestää juttuja, saada asioita tapahtumaan. Tähän sain erinomaisen opin ainejärjestöstä, jonka vaikutuksen näen ihan suoraan siihen, miten taitoni tälle alalle [= viestintäala] kehittyivät.

Vastauksissa mainittiin myös **laitoksen työharjoittelupaikan** ja kotilaitoksella saatujen **kontaktien** hyödyllisyydestä:

Olin työharjoittelussa opintosihteerinä laitoksellamme ja se varmasti oli meriitti nykyistä työpaikkaa hakiessani.

[...] sieltä [= laitokselta] saatua oppia ja kontakteja olen hyödyntänyt erilaisissa oma alan päätöksissä, kuten tulkkauskeikoissa, italian oppimateriaalin laatimisessa Ylelle ja matkailualalla.

Muutama vastaaja kertoi opintojen kehittäneen **vastuunkantoa** ja muita hyödyllisiä **itsensä johtamisen** taitoja:

Itsensä johtamisen taitoja, palautteen vastaanottoa, vastuunkantoa.

Ehkä opiskelu kokonaisuudessaan harjoitti keskittymistä olennaiseen, vastuuta omista valinnoistaan, kurinalaisuutta, kiinnostusta yleisesti asioihin, uteliasta suhtautumistapaa kaikkeen uuteen. Muuten itse opinnoista ei ollut varsinaista hyötyä työn kannalta...

Jokunen vastaajaa kertoi hyödyn olleen **maisterin tutkinnosta** ylipäänsä, esim. siinä, että pätevyysvaatimukset työhön täytyivät:

Olin ranskan kielen valantehnyt kääntäjä ja toimin kääntäjänä ja tulkkina pitkään omalla toiminimellä jo ennen laitoksella opiskelua, mutta tarvitsin muodollista pätevyyttä ja akateemisen koulutuksen tietoja ja taitoja.

Joillakin vastaajilla oli **kaksoistutkinto** (tradenomi amk²⁵, journalisti amk, optometrismi amk, restonomi amk ja valtiotieteen kandidaatti). Silloin työ vastasi yleisimmin osittain molempia koulutuksia.

Muutama vastaaja oli sitä mieltä, että **kaikesta** laitoksella opitusta on ollut hyötyä:

---

²⁵ Ammattikorkeakoulututkinto.

Tämä on sellainen työ [=viestintäkonsultti], jossa kaikesta koskaan oppimastani on hyötyä.

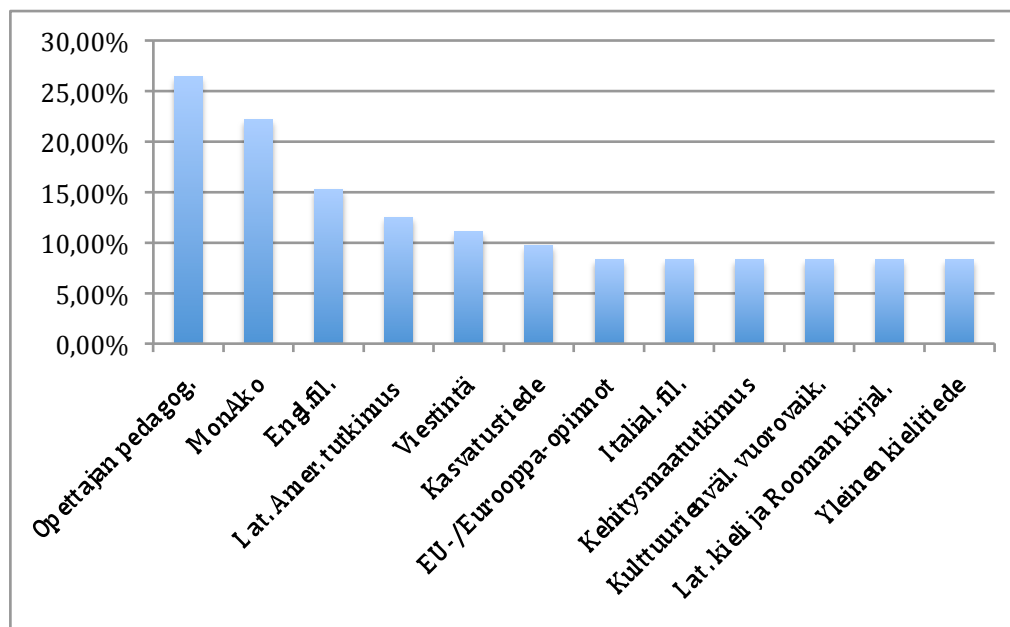
Kielitaitoa, kielen analysointia, tiedon hankintaa uusiin asioihin perehtyessä, vertailevaa kielitiedettä, kieli- ja kulttuurihistoriaa, kulttuurituntemusta, ylipäätään kaikki tieto ja toiminta on ollut jossain vaiheessa hyödyllistä [opettajan työssä], jotkut enemmän jotkut vähemmän.

Jotkut taas kokivat, että **mitään laitoksella opittua ei voitu hyödyntää** työssä:

Valitettavasti en ole päässyt käyttämään italian kieltä työssäni (käännöskieliini ei siis tällä hetkellä sisälly italian kieli), joten tällä hetkellä en pääse hyödyntämään käytännössä mitään romaanisten kielten laitoksella opittua.

Tällaisissa vastauksissa korostui se, että laitoksen mahdollinen hyöty nähtiin eniten kielen konkreettisena taitona. Maistereiden vastauksissa esiintyi muutenkin eroja siinä, kuinka laaja-alaisesti he näkivät laitoksen opintojen hyödyt. Toiset tyypistivät mahdolliset hyödyt pelkkään kielen konkreettiseen käyttöön: jos kyseistä kieltä ei voinut käyttää työstä, laitoksen opeista ei ollut hyötyä. Toiset taas kokivat laitoksen oppien myös yleisesti akateemiseen opiskeluun liittyvinä: ne olivat vaikuttaneet ajattelun ja tiedonkäsittelytaitojen kehittymiseen.

Maistareidemme opiskelemien **sivuaineiden** kirjo on laaja: niitä oli yhteensä noin 50 (ks. liite VI). Kolme yleisintä sivuainetta olivat **opettajan pedagogiset opinnot** (26 %), **monikielinen ammattiviestintä (MonAKO)**²⁶ (22 %) ja **englantilainen filologia** (15 %). Muita yleisimpiä sivuaineita, joita oli opiskellut useampi kuin viisi maisteria, olivat Latinalaisen Amerikan tutkimus (12,5 %), viestintä (11 %), kasvatustiede (10 %), EU-/Eurooppa-opinnot (8 %), italialainen filologia (8 %), kehitysmaatutkimus (8 %), kulttuurien välinen vuorovaikutus (8 %), Latinan kieli ja Rooman kirjallisuus (8 %) ja yleinen kielitiede (8 %).

Opettajien mielestä hyödyllisimmät²⁷ sivuaineet olivat aikaisemman selvityksen tapaan **opettajan pedagogiset opinnot** ja **kasvatustiede** sekä jokin **toinen kieliaine**:

²⁶ Kouvolan käännöstieteen laitoksen siirryttyä Helsinkiin vuonna 2009 sen kieliteorian ja kääntämisen oppiaine yhdistyi MonAKOn kanssa *käännöstieteeksi* kutsuttavaksi sivuaineeksi.

²⁷ Hyödyllisinä mainitut sivuaineet on lihavoitu liitteen VI listassa.

englanti, suomi, pohjoismaiset kielet, latina ja saksa. Lisäksi mainittiin digitaalinen viestintä sekä Latinalaisen Amerikan tutkimus.

Kääntäjät ja tulkit pitivät hyödyllisimpinä sivuaineina **monikielisen ammattiviestinnän (MonAKO)** ja **eri kielten filologioiden** kuten englantilaisen, ranskalaisen, espanjalaisen, portugalilaisen ja germaanisen filologian sekä pohjoismaisten kielten opintoja. Edelliseen selvitykseen verrattuna hyödyllisiksi koettiin useampia kieliaineita. Myös käännösviestinnän suomi mainittiin. Kieliopintojen lisäksi tarpeellisina mainittiin EU-opintokokonaisuus, kehitysmaatutkimus sekä Latinalaisen Amerikan tutkimus. Kääntäjälle ja tulkille on hyödyksi **tieto monelta eri alalta**. Yksi kääntäjänä, toimittajana ja kielentarkastajana toimiva vastaaja totesi näin:

Kaikista on ollut hyötyä. Myös sivuaineiksi lukematta jääneistä, irrallisista kirjallisuustieteen opinnoista.

Muissa kuin opettajan tai kääntäjän/tulkin tehtävissä työskentelevien keskuudessa eniten mainintoja hyödyllisistä sivuaineista keräsivät **kieliopinnot** sekä **valtiotieteellisen** tiedekunnan oppiaineet. Kielistä mainittiin ranska, suomi, espanja, saksa, hollanti ja yleinen kielitiede sekä monikielisen ammattiviestinnän opintokokonaisuus (MonAKO), jonka opettajatkin saivat kiitosta:

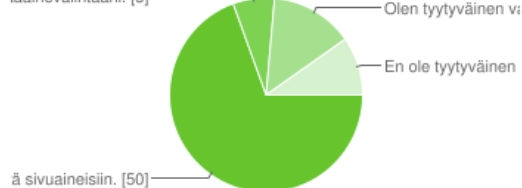
MonAKOn opinnoista on ollut ehdottomasti eniten hyötyä (ranskan kielitaidon lisäksi, joka on tosin suurimmaksi osaksi itse hankittua). Opinnot olivat monialaisia ja usein hyvinkin käytännönläheisiä ja liittyivät viestintään ylipäättään. Opettajat olivat loistavia! [Vastaaja on työskennellyt lokalisointialalla päällikkötasolla.]

Valtiotieteellisen tiedekunnan oppiaineista eniten hyödyllisyysmainintoja sai **viestintä**. Sen lisäksi vastaajat kertoivat kokeneensa hyödyllisinä sosiaalipsykologian, EU-opintokokonaisuuden, maailmanpolitiikan, sosiaalipolitiikan, kaupunkitutkimuksen, kehitysmaatutkimuksen ja yhteiskuntahistorian. Muiden tiedekuntien oppiaineista pidettiin hyödyllisinä **oikeustiedettä**, **liiketaloustiedettä** ja **markkinointia**. **Opettajan pedagogiset opinnotkin** koki hyödyllisiksi moni muissa kuin opettajan ammatissa työskentelevä. **Humanistisen** tiedekunnan muista kuin kieliaineista mainittiin filosofia ja erillislaitos *Renvall*-instituutin kulttuurien välinen vuorovaikutus.

Selvityksessä kartoitettiin myös maistereiden tyytyväisyyttä valitsemiinsa opintoihinsa kysymällä *Oletko edelleen tyytyväinen valitsemiisi pää- ja sivuaineopintoihin?* Valtaosa, 69 %, on edelleen tyytyväisiä valitsemiinsa pää- ja sivuaineopintoihin. 7 % oli tyytyväisiä vain pääaineen opintoihin ja 14 % vain sivuaineopintoihin. 10 % ei ollut tyytyväisiä pää- eikä sivuaineen opintoihin. Noin joka neljäs, 24 %, ei siis ole enää tyytyväinen siihen, että valitsi romaanisen kielen pääaineekseen.

Oletko edelleen tyytyväinen valitsemiisi pää- ja sivuaineisiin?

ääainevalintaani. [5]

Kyllä, sekä pää- että sivuaineisiin.

50 69%

Olen tyytyväinen vain pääainevalintaani.

5 7%

Olen tyytyväinen vain sivuainevalintoihini.

10 14%

En ole tyytyväinen pää- eikä sivuainevalintoihini.

7 10%

ää sivuaineisiin. [50]

Tämä kysymys ei esiintynyt aikaisemmassa sijoittumisselvityksessä, joten vertailua ei pystytä tekemään. Vastauksia ei voinut kommentoida, joten perusteluitakaan ei kyettä analysoidaan tarkemmin. Pari vastaajaa esitti kuitenkin kommenttinsa muun vastauksen yhteydessä. Yksi vastaajista kertoi, ettei hän kadu tekemäänsä valintaa, vaikka se ei tunnu enää parhaalta mahdolliselta:

Jos nyt valitsisin pääainetta, valitsisin toisin. En silti jaksa katua kauan sitten tehtyä valintaa, onhan se rikastuttanut elämää monella tavalla.

Tyytymättömyys voi johtua niin henkilökohtaisen kiinnostuksen muuttumisesta kuin työelämän realiteeteista. Ongelmaksi voi muodostua kysymys siitä, takaavatko kiinnostuksen pohjalta valitut aineyhdistelmät mielekkään työllistymisen:

Kysymys "Oletko edelleen tyytyväinen valitsemiisi pää- ja sivuaineisiin?" on nykyisessä muodossa haastava vastattava. Olen tyytyväinen valintoihini, koska pidin opinnoistani ja ne olivat mielenkiintoisia, mutta työelämän kannalta tein todennäköisesti väärät valinnat. Oikea vastaus tähän kysymykseen omalta kannaltani olisi: "En osaa sanoa".

Maistereidemme mielestä koulutuksen hyödyllisintä antia työelämässä ovat kielitaito sekä tiedonkäsittelyyn ja kriittiseen ajatteluun liittyvät taidot. Lisäksi mainittiin kulttuurintuntemus, kääntämisen taidot, opettajankoulutus sekä maisterin tutkinnon antama pätevyys. Osan mielestä kaikki laitoksella opittu on ollut hyödyllistä, kun taas muutama koki, ettei ole voinut hyödyntää työssään mitään opittua. Maisterien opiskelemien sivuaineiden määrä on suuri. Yleisimmät niistä ovat opettajan pedagogiset opinnot, monikielinen ammattiviestintä sekä englantilainen filologia. Hyödyllisimpinä sivuaineina pidettiin yleisesti toisen kielen opintoja. Lisäksi opettajia hyödyttivät pedagogiset opinnot, kääntäjiä/tulkkeja monikielinen ammattiviestintä ja muissa tehtävissä työskenteleviä valtio-, kauppa- ja oikeustieteelliset opinnot. Valtaosa maistereistamme on edelleen tyytyväisiä valitsemiinsa pää- ja sivuaineen opintoihin.

3.4 Maistereiden palaute

Selvitykseen osallistuneet saivat halutessaan vastata lopuksi kysymykseen *Tuleeko mieleesi vielä jotain, mistä voisi olla apua uusien maistereidemme työllistymisessä tai laitoksen opetuksen kehittämisessä?* Kaikkein eniten mainintoja keräsi **sivuaineiden tärkeä valinta**, mikä nousi esille myös aikaisemmassa selvityksessä. Sen merkitys on suuri niin opettajille, kääntäjille/tulkeille kuin muissakin työtehtävissä toimiville. Vastaajien mielestä opettajan työllistymisen kannalta on tärkeää, että on opiskellut sivuaineena **toista kieltä**:

Pää- ja sivuaineita kannattaa miettiä tarkkaan, jos haluaa opettajaksi. Kaksi kieltä, siinä se paras - ainoa - vaihtoehto, jos haluaa kätevästi töitä ja jos haaveilee nopeasta työllistymisestä.

Vastaajien mukaan kielen valinnalla on väliä. Työllistyminen helpottuu, jos toisena kielenä on yleinen kieli:

Pitää valita tarkkaan pää- ja sivuaine! Erityisesti, jos aikoo opettajaksi. Suomessa ns. pienten kielten opettajien työllistyminen on lähes mahdotonta väärällä valinnalla. Ranska-ruotsilla löytyy ruotsintöitä, ranska-englannilla lähinnä englannintöitä jne.

Yhden suht harvinaisen kielen opettamisella ei välttämättä tule leipä pöytään, ja yksi työnantaja ei välttämättä riitä. Jos opettaa kansalais- ja työväenopistoissa, lukukaudet ovat vieraiden kielten opetuksessa aika lyhyitä. Valmius opettaa myös suomea maahanmuuttajille saattaa pidentää lukukautta.

Myös kääntäjän työllistymistä edistää, mikäli on opiskellut sivuaineena toista kieltä:

Jos aikoo kääntäjäksi, joten kannattaa miettiä vakavissaan, mitä muita kieliä kannattaa opiskella. Kaikilla kielipareilla ei ehkä saakaan riittävästi töitä.

Muihin kuin opettajan ja kääntäjän/tulkin töihin sijoittuville sivuainevalinta ohjaa voimakkaasti sitä, mille alalle maisteri pystyy työllistymään:

Avoimuus olisi paikallaan: opiskelijoille voisi rehellisesti kertoa, että heidän sivuainevalintansa ovat ensiarvoisen tärkeitä - kaikista kun ei voi tulla filologeja tai edes opettajia.

Kielistä on vaikeaa ansaita itselleen elantoa, ellei halua toimia opettajana. Siksi oikeiden sivuaineiden valitseminen on erittäin tärkeää.

Monissa vastauksissa painotettiin voimakkaasti, miten tärkeää olisi opiskella monipuolisesti sivuaineita **yli tiedekunta- ja korkeakoulurajojen**:

Kannustakaa jo opintojen alkutaipaleella opiskelemaan erityisesti useita kieliä sekä rohkaiskaa valitsemaan sivuaineita yli tiedekuntarajojen. Harva esimerkiksi työllistyy pelkillä italialaisen filologian antimilla.

On hyvin tärkeä suorittaa myös sellaisia yleisiä opintoja, joista on apua alalla kuin alalla, kuten taloushallinto, viestintä ja hankkia mahdollisimman paljon työkokemusta opintojen ohella. Jos haluaa työllistyä, kannattaa tutkia, mitä erilaisia vaihtoehtoja on ja mitä vaatimuksia niissä on. Sivuaineita kannattaisi valita työelämävaatimusten mukaan, ei sen mukaan ainoastaan, mikä kiinnostaa. Erityisosaamista voi hankkia kesätöistä.

Filologian rinnalla kannattaisi opiskella vähintäänkin laajana sivuaineena jotain yhteiskunnallisesti ja kansainvälisesti avartavaa ainetta.

Kaupallisiin ja johtamisopintoihin kannustaminen oman pääaineen lisäksi.

Vastauksissa korostuivat yhteiskunnallisen ja kaupallisen alan opintojen hyödyllisyys yhdistettynä romaanisen kielen pääaineopintoihin.

Osa valitsisi sivuaineensa nyt toisin:

Koskaan ei voi painottaa tarpeeksi kuinka tärkeää olisi valmistaa opiskelijat todelliseen työelämään, kertoa alan palkkatasosta (käännöksiä tai omaa työpanostaan ei saa myydä alihintaan yms.), käytännöistä työmaailmassa, alan eri työskentelyvaihtoehtoista, yrittämisestä jne. Itse olisin valinnut sivuaineeni aivan toisin jos olisin näistä tiennyt...

Kannattaisi ehkä antaa vinkkejä uravalintaan ja täten myös sivuaineiden valintaan. Itse ajauduin opettajaksi, ihan jees, mutta välillä olen kyllä miettinyt, että olisi sitä voinut muutakin tehdä. (Siksi myös tyytyväisyys valintoihini ei ole ihan täysin voimakas kyllä, mutta jos opena haluaa hääriä, niin silloin kyllä). Olisiko mahdollista saada esim. "paketteja" vaikka valtsikasta tai kaupparinkeistä yms. Pelkällä kielellä kun ei töitä saa, jos ei halua opettaa tai olla kääntäjä. Mutta perinteisen opinto-ohjaajan apu olisi varmasti opiskelijoille hyväksi!

Toiseksi eniten mainintoja keräsi **opintojen ohjauksen ja työelämä tiedon tarve**, mikä liittyy myös edellä mainittuun sivuaineiden valintaan. Työelämäorientaation tuleminen osaksi tutkintovaatimuksia 2000-luvun puolivälissä näkyy, kun verrataan vastaajien palautteita aikaisempaan selvitykseen. Vuoden 2004 kommentoissa toivottiin ylipäänsä lisää työelämäyhteyksiä, joita oli ollut siihen asti hyvin niukasti. Uuden selvityksen vastaukset keskittyvät enemmän toiveeseen yksilöllisestä ohjauksesta ja työelämäorientaation sijoittamisesta heti opintojen alkuun, jolloin esim. sivuainevalintoihin ehtisi vielä vaikuttaa:

Työelämä tietoutta tulisi antaa heti ensimmäisen vuoden opiskelijoille, joilla on vielä mahdollisuus valita sivuaineensa järkevästi, eikä vasta valmistumisvaiheessa oleville, joiden valinnat on jo tehty ja vähän on enää tehtävissä!

Opintojen ohjaus heti alkuvaiheessa olisi erittäin tärkeää ja olennaista!!! Minä opiskelin vain niitä aineita jotka kiinnostivat, joku olisi voinut myös vinkata mikä oikeasti olisi hyödyllistä työllistymisen ja työelämän kannalta!

Monella vastaajalla oli jo kokemusta työelämäopetuksesta²⁸ ja sitä pidettiin tärkeänä:

Työelämäkurssi oli ainakin hyvä. Työkokemuksen kartuttaminen ennen valmistumista on tärkeää myös kontaktien luomisen kannalta.

Työelämäkurssit ja hopsit sun muut aivan ehdottomia, jotta opiskelijan saa miettimään myös tulevaa työllistymistään.

Nyt [...] tajuan, miten paljon hyötyä siitä [=työelämäkurssista] olisi ollut. Kunpa se olisi ollut jo tuolloin pakollinen tai olisin tajunnut suorittaa sen ennen viimeistä työtäyteistä aineenopettajavuotta!

Laajan työelämä tiedon tarvetta korostetaan kuitenkin edelleen:

Alalla on niin vähän koulutusta vastaavia työpaikkoja, että lienee turha mainitakaan, että olisi hyödyllistä kuulla työnsaannin mahdollisuuksista ja toisten kokemuksista.

Työllistyminen ei ole helppoa (esim. kääntäjänä se on todella vaikeaa), mutta mahdollisuuksia löytyy, jos opiskelija on tarmokas ja innostunut alastaan ja saa laajemmin tietoa työelämän eri aloilta.

Kääntäjät kaipasivat tietoa ammattikäntämisestä ja todellisia käännöksiä vastaavia harjoituksia:

Lisää tietoa siitä, millaisia käännoimeksiantoja käännoalan yritykset todellisuudessa saavat ja millaisten ristipaineiden alla ammattikäntäjät työskentelevät. Realistista tietoa työllisyystilanteesta ja mahdollisista työpaikoista.

Todellisia käännostekstejä vastaavia harjoituskäännöksiä aiempaa enemmän.

Muutammat vastaajat kommentoivat myös, ettei työelämäopetusta ja opintojen ohjausta ollut kovin paljon heidän aikanaan mutta he olivat kuulleet asian muuttuneen. Tällaista kehitystä pidettiin hyvänä:

Nykyään opinnohjausta ja opintojen suunnittelua on paljon enemmän kuin silloin kuin itse aloitin opinnot, ja se on hyvä. Itsellä kesti kauan keksiä, mitä haluan tehdä 'isona'. Oli vaikea ajatella elämää valmistumisen jälkeen.

Valmistuin vielä vanhojen tutkintovaatimusten mukaan, eli en tiedä tarkasti, mihin suuntaan tutkintorakenne on kehittynyt. Opintojen aikana osallistuin muutamaani työllistymistilaisuuksiin, joissa oli mahdollisuus tutustua työnantajiin. Katson, että nämä kontaktit ovat tärkeitä opiskelijoille ja olen varma, että uuden tutkintorakenteen myötä näitä tilaisuuksia järjestetään edelleen, ellei vielä useamminkin.

Osassa vastauksia kommentoitiin **työelämässä tarvittavia taitoja** kuten esiintymiskoulutusta, myyntitaitoja, päättäväisyyttä ja itsetuntemusta:

Esiintymistaitoja voisi harjoitella enemmän. Humanistille voisi myös järjestää ihan myynnin koulutusta, sillä monessa työpaikassa joutuu tekemisiin myynnin kanssa ainakin jossain

---

²⁸ Ks. alaviite 21.

määrin. Vaikuttamistaidot ja myynnin koulutus voisi olla aika hyödyllistä, sillä siinä oppisi myös neuvottelemaan etenkin työpaikasta.

Envishet, drömmar, självkännedom, mod, ödmjukhet och hårt arbete.

Vastaajat antoivat myös **työllistymisvinkkejä** tuleville romanistimaistereille. Yksi tärkeimmistä oli **työskentely opintojen ohessa**:

Työn tekeminen opiskelun ohella on hyvin tärkeää. Vaikka olisi vain muutama tunti viikossa. Se antaa syvyyttä opiskeluun ja merkitystä. Samoin ei ole ihan raakile kun valmistuu vaan voi heti tarttua toimeen ja olla varmempi omista kyvyistään.

Mielestäni opiskeluaikana tulisi korostaa myös työelämän realiteetteja. Ensinäkin yliopistolta (ja erityisesti humanistiselta ja kielialoilta) valmistuneena todellinen kuva työelämästä on hyvin ruusuista. Jos opiskeluaikana ei ole ollut "aikuisten töissä" on työllistyminen valmistumisen jälkeen todella vaikeaa. Itselläni kävi vain hyvä tuuri ja suurin merkitys työllistymiseen oli persoonallisuustekijöissä, ei koulutuksessa.

Kannattaa tehdä töitä opintojen ohella! Se estää syrjäytymistä. On rikkaus saada opiskella alaa, josta on kiinnostunut, samalla on arvokasta yrittää elättää itsensä ja toimia yhteiskunnassa. Opiskeluaajan työ voi työllistää vielä jatkossakin, jollei saa tutkintoa vastaavaa työtä. Vähentää toimeentulostressiä, ei tarvitse huolehtia voiko maksaa laskut. Ei kannata ottaa opintolainaa!

Viimeinen kommentti osoittaa, että opiskeluaikainen työpaikka voi säilyä joskus valmistumisen jälkeenkin, vaikka se ei vastaisikaan täysin koulutusta. Vastaaja koki sen selvästi työttömyyttä paremmaksi vaihtoehdoksi.

Lisäksi korostettiin **työharjoittelua**, josta yhdellä maisterilla on myönteistä kokemusta myös työnantajapuolelta:

Itse pääsin oman alan töihin vain työharjoittelun kautta, joten jos se on mahdollista suorittaa opiskeluaikana niin se edesauttaa varmasti työllistymistä.

Yhteistyön kehittäminen työntajien kanssa tarjoaisi kieltenopiskelijoille ja humanisteille jonkin verran uusia mahdollisuuksia. Käytännössä on ollut jo hyötyä siitä, että meille tule joka kesä kääntäjäharjoittelija, jolla on ainakin yhden romaanisen kielen taito. Olemme olleet heihin hyvin tyytyväisiä. Perehdytämme heidät hyvin, osa on toiminut jonkin aikaa harjoittelun jälkeen määräaikaisina kääntäjinä tai muissa kansainvälisissä tehtävissä ja yksi heistä on sijoittunut virkaan muihin tehtäviin.

Vastaajat antoivat vinkkejä, miten kieli- ja kulttuurituntemustaan voi hyödyntää **kansainvälisissä ympäristöissä** toimimalla, ts. lähtemällä ulkomaille sekä monikulttuurisissa projekteissa ja maahanmuuttajien parissa työskennellen:

Neuvona sanoisin että lähtekää rohkeasti maailmalle, suomalaisuudesta on hyötyä kansainvälisissä kuvioissa koska suomalaisia ei ole paljon liikkeellä!

Avoin mieli! Itseni oli "tarkoitus" päätyä Etelä-Eurooppaan, kulttuurin pariin ja nyt toteutankin teollisuusprojekteja Afrikassa. Antoisaa on ja aivan uudenlainen näkökulma monikielisyyteen ja -kulttuurisuuteen.

Maahanmuutto, etenkin Kongon pakolaiset, työllistää ranskankielen taitoisia. Koska koulussamme ei kukaan opeta kongolaisten äidinkieltä, pidämme yllä heidän parasta kommunikointikieltään, ranskaa, josta he saavat myös todistukseensa A2-kielen. Samalla heidän suomen kielensä vahvistuu. Frankofoninen maailma tulee konkreettisesti eteemme ja sitä tulee pohdittua laajemminkin ja syvällisesti varsinkin kotimaansa jättäneiden maahanmuuttajien kanssa.

Yksi vastaaja oli listannut tulevien maistereiden työllistymisen parantamiseksi **neljä vinkkiä**:

1. Kannustaa ihmisiä opiskelun ohella työntekoon tai kehittää yliopiston ja yritysten harjoitteluyhteistyötä.
2. Kertoa opiskelijoille opintojen alussa ja aikana, että juuri millään korkeakoulututkinnolla (lukuun ottamatta juristit, lääkärit, TKK:n TuTalaiset, opettajat ym.) ei saa suoraan hyvää työpaikkaa ja että nykytyöelämässä todennäköisesti joutuu taistelemaan työpaikastaan ja siksi työllistymistä kannattaa suunnitella opintojen alusta asti.
3. Kannustaa heitä valitsemaan pääaineopintojen ohelle yleishyödyllisiä ja järkeviä opintoja. Näillä viittaa esim. kauppatieteiden, viestinnän ym. opintoihin. Totta kai opintojen pitää olla pääosin mielenkiintoisia, mutta valitettavasti realiteetti on se, ettei kaikille filologiaa lukeneille, joilla on sivuaineina kirjallisuus ja kehitysmaatutkimus ole minkään koulutusalan töitä. On mielestäni myös opiskelijan velvollisuus valita aineita, joiden avulla työllistyy.
4. Vähentämällä aloituspaikkoja. Useita humanistisen aloituspaikkoja on mielestäni aivan liikaa. Ainakin muistaakseni kanssani samaan aikaan aloitti opinnot n. 15 henkilöä. Jos oletusarvona on se, että kaikki valmistuvat, mihin ihmeessä Suomessa tarvitaan 15 espanjaa ammatikseen käyttävää ihmistä? Todellisuudessa ylijäämä tasoittuu, koska läheskään kaikki eivät valmistu ikinä tai roikkuvat useita ylimääräisiä vuosia yliopistolla. Tämä taas on pelkkää resurssien, ajan ja rahan, hukkaamista ja tällaista pitäisi pyrkiä estämään esim. toisenlaisella valintamenetelyllä, niin että oikeasti motivoituneet opiskelijat pääsisivät sisään.

Osa vinkeistä esiintyy muissakin vastauksissa (vrt. edellä: opintojen aikainen työskentely, harjoitteluyhteistyö, opintojen suunnittelu, sivuainevalinnat).

Yksi vastaaja antoi kriittisen ja **varoittavan kommentin** suurten lokalisointialan²⁹ firmojen toiminnasta:

Pieni varoituksen sana niille, jotka ovat mahdollisesti kiinnostuneita työskentelemään suurissa lokalisointialan firmoissa [...]. Itse lopetin työni yhdessä näistä, koska kieliasiantuntijana en voinut mitenkään kannattaa firman linjaa, arvomaailmaa ja käytäntöjä. Sen lisäksi palkka on täysin ala-arvoinen (siitäkin vähästä saa tapella), tehtävät monotonisia ja kieliasiantuntijuus valitettavan aliarvostettua. Käännökset ja muut kielityöt teetetään nykyään halvalla Intiassa tai enintään Itä-Euroopan maissa, mikä on moraalisesti erittäin arveluttavaa. Tämän kaltaiset firmat haalivat työntekijänsä usein juuri yliopistolta vastavalmistuneiden joukosta.

Itselläni on omakohtaista kokemusta käännösalan ongelmista 2000-luvun alkupuolelta³⁰. Realistinen tieto työmarkkinoista on tärkeää ja voi auttaa vastavalmistuneita maistereita kohtaamaan työelämän haasteet.

Muutamit vastaajat ovat työllistyneet ammattiinsa kokonaan tai osittain **toisen tutkinnon avulla**:

[...] en ole työllistynyt ranskan avulla mihinkään. (Yritin kyllä, mutta palkat oli niin huonot, että päätin jatkaa tradenomipohjalla töitä. Tämä tieto ei ehkä ole innostavaa uusille opiskelijoille...) [...]

[...] olen suorittanut toisen tutkinnon ammattikorkeakoulussa (journalismin koulutusohjelma), joka valmisti omaan ammattiini. Toki toimittajana olisin voinut toimia ilman sitäkin. Itse

---

²⁹ Lokalisointi eli kotoistus tarkoittaa sovelluksien kääntämistä ja sopeuttamista kieleen ja kulttuuriin. Sovellusten ja ohjeiden kääntämisen lisäksi kotoistuksen kohteita ovat kalenterit, merkistöt, päivämäärien näyttötavat yms. (lähde: <http://linux.fi/wiki/Kotoistus>, konsultoitu 4.10.2011.)

³⁰ Ne liittyivät niin palkkaukseen kuin työsopimuksiinkin. Olin yhteydessä ammattiliittoon, jossa oltiin tietoisia ongelmista.

opiskelin yliopistolla perusopinnot yhdestä sun toisesta aineesta. Toimittajan työssä yhden tietyn alan syvällisemmästä osaamisesta olisi ehkä ollut enemmän hyötyä. Opinnot yliopistolla opettivat analyyttistä ja kriittistä ajattelutapaa, se on mielestäni ollut tärkeintä. Parasta mielestäni oli se, että opintokokonaisuuden pystyi räätälöimään oman näköisekseen ja myös graduaiheen saattoi suunnata mielenkiintonsa mukaan [...].

Näille vastaajille työssä tarvittava keskeinen osaaminen tuli toisen tutkinnon kautta, joten romaanisen kielen merkitys työllistymisessä oli pienempi.

Laitokselle esitettiin **opetukseen** liittyviä toiveita. Osa olisi toivonut opetuksen olevan **käytännönläheisempää**:

Enemmän käytännönläheisiä kursseja, harvasta opiskelijasta tulee tutkija.

Vähemmän kielitiedettä, enemmän itse kielen hallintaa ja opettajiksi suuntautuville enemmän didaktiikkaa. Minun opiskeluaikoina (1998–2004) Nordican laitoksella oli jo käytännönläheisemmät opinnot, jotka olivat minusta osin hyödyllisempiä kuin Romaanisten kielten.

Toiveita käytännönläheisemmästä opetuksesta esitettiin myös vuoden 2004 selvityksessä. Toisaalta myös teoreettista opetusta kiitettiin tämän selvityksen yhteydessä (ks. 3.3). Ehkä laitoksen henkilökunnan olisi kuitenkin tarpeellista korostaa opiskelijoille, millä tavoin teoreettinen tieto on hyödyksi myös työelämässä. Tähän liittyy myös erään vastaajan toive siitä, että yksittäisten kurssien sijaan laitoksella ajateltaisiin opintoja kokonaisuutena ja koko alan kannalta:

Motivointi omaan alaan/opintoihin kokonaisuutena (ei vain irrallisia kursseja suoritettaviksi).

Muita opetukseen liittyviä toiveita olivat ajanmukaiset oppikirjat sekä **tulkkauksen** opetuksen kehittäminen:

Opiskeluaikanani espanjalaisen filologian kurssikirjat olivat todella vanhoja, mutta en tiedä onko kirjallisuus uusittu uusien tutkintovaatimusten myötä.

Tulkkauksen opetusta voisi kehittää. Silloin kun opiskelin, sitä ei juurikaan ollut. Työtehtävät tipahtelivat suhteiden kautta.

Varsinaista tulkkien ammattikoulutusta laitoksella ei ole. Yksi konferenssitulkki kertoi erikoistumiskoulutuksestaan näin:

Olen varsinaisesti erikoistunut ammattiini toisessa yliopistossa (Turun yliopiston konferenssitulkkauksen erikoistumiskoulutuksessa) mutta laitoksella tekemäni opinnot ovat osaltaan tukeneet vahvan kielitaidon rakentumista. Työllistymisessäni ratkaisevan tärkeää on kuitenkin ollut maisteriopintojen jälkeen tekemäni erikoistumiskoulutus, jota ilman en voisi nykyisessä työssäni toimia.

Muistakin **pätevöitymiskanavista** muistutettiin:

Pätevöitymiskanavien korostus (esim. auktorisoidun kääntäjän tutkinto, EU-akkreditointi).

Laitoksen henkilökunnalle esitettiin myös **vuorovaikutukseen** liittyviä toiveita, jotka koskivat ilmapiiriä, opettajien pätevyyttä, yhteydenpitoa opiskelijoihin ja gradunohjausta:

Ilmapiirin parantaminen, pätevät opettajat.

Pätevämpiä opettajia kääntäjälinjalle.

Pitäkää resurssien rajoissa mahdollisimman tiivistä yhteydenpitoa opiskelijoihin.

Graduohjausta pitää kehittää edelleen. Espanjan laitoksella ei ole kääntäjälinjaa, ja viime aikaisten huhujen perusteella arvelen, että graduohjaus on todella heikkoa. Ranskan laitoksella on tapahtunut paljon edistystä. Pitää löytää tasapainoa tutkimuksen ja opettamisen välillä. Joidenkin vanhojen kokemusteni perusteella totean, että onneksi on joitakin opettajia, joilla on motiivia ja kykyä nuorten kouluttamiseen, pedagogisia taitoja ja todellisuudentajua. Hieman kärjistäen muutaman tuntemani tapauksen perusteella totean, että tutkielmaa tekevää opiskelijaa ei saa käyttää yksinomaan itsekkään ja kunnianhimoisen tutkijan renkinä [...] Eli kritisoin vallankäyttöä.

Yksi ero edellisen selvityksen palautteisiin oli se, ettei **atk-kurssien** puutetta enää valiteltu. Humanistisessa tiedekunnassa on vuodesta 2001 lähtien järjestetty HumIT-kursseja, joiden tavoitteena on kehittää opiskelijoiden atk-valmiuksia. Atk-kurssien hyödyllisyydestä kuitenkin muistutettiin:

Tietotekniikka ym. kurseja kannattaa suorittaa niin paljon kuin mahdollista, niistä on todella hyötyä työelämässä.

Avoimissa palautteissa nousi esille sivuaineiden tärkeä valinta. Maistereidemme mukaan opettajan ja kääntäjän kannattaa valita sivuaineeksi jokin yleinen kieli, kun taas muihin tehtäviin työllistyvät hyötyvät yhteiskunnallisista ja kaupallisista opinnoista. Toinen merkittävä asia oli opintojen ohjauksen ja työelämä tietouden tarve heti opintojen alusta lähtien, jolloin valintoihin voi vielä vaikuttaa. Maisterit antoivat myös työllistymisvinkkejä ja kannustivat työskentelemään opintojen ohessa. Laitoksen henkilökunnalle esitettiin myös opetukseen ja vuorovaikutukseen liittyviä toiveita.

4 Johtopäätökset

Romanistimaistereiden työllisyystilanne on pysynyt hyvänä; työttömiä ja päätoimisia opiskelijoita on vain vähän. Suurin ammattiryhmä ovat opettajat, joita on alle kolmannes. Toiseksi yleisin joukko ovat kääntäjät/tulkit, joita on kuudennes. Reilu puolet työskentelee muissa tehtävissä. Selvitys vahvistaa käsitystä siitä, ettei kieltenopiskelijoista tule pelkästään opettajia ja kääntäjiä, kuten usein kuulee sanottavan. Todellisuudessa maisterimme työskentelevät erittäin monipuolisissa tehtävissä eri aloilla.

Ei riitä, että maisterimme ovat pelkästään sijoittuneet työelämään vaan työllistymisen laadun pitäisi olla hyvää. Toisin sanoen työn pitäisi vastata koulutusta. Työllistymisen laatu on hieman muuttunut viimeisestä selvityksestä, mikä johtuu osittain siitä, että selvitykseen osallistuneita opettajia oli vähemmän kuin viimeksi. On muistettava, että akateemiset opinnot eivät useinkaan johda vain tiettyihin ammatteihin, minkä vuoksi koulutuksen ja työn vastaavuus on toisinaan kuin veteen piirretty viiva. Monet vastaajat kertoivatkin työn vastaavan osittain koulutusta. Ongelmallisimmat tapaukset ovat niitä, joiden työ ei vastaa lainkaan koulutusta ja joita akateeminen tutkinto ei työssä hyödytä mitenkään. Maistereistamme tähän joukkoon kuuluu noin joka kymmenes. Koulutusta vastaavaa työtä ei siis näytä riittävän ihan jokaiselle.

Filosofian maisterin tutkinto ei sisällä pelkkiä pääaineen opintoja. Sivuaineilla on tärkeä merkitys työllistymisessä. Vastaajien on kuitenkin ollut vaikea valita sivuaineitaan, eivätkä he ole tienneet, miten ne vaikuttavat työllistymiseen. Maistereidemme mielestä sivuaineisiin tulisi saada apua heti opintojen alkuvaiheessa,

jolloin niiden valintaan ehtisi vielä vaikuttaa. Sijoittumisselvityksestä saadun tiedon perusteella laitoksen henkilökunnalla on paremmat valmiudet opastaa opiskelijoita sivuainevalinnassa. Lisäksi opiskelijoille olisi kerrottava, mistä muualta voi saada tukea sivuaineiden valintaan. *Humanistisessa tiedekunnassa* palvelee *työelämäohjaaja*³¹, jolle voi varata ajan opintojen kaikissa vaiheissa. Hänen kanssaan voi pohtia mm. sivuainevalintoja. *Helsingin yliopiston Urapalvelut*³² palvelevat kaikkia opiskelijoita heti ensimmäisestä opintovuodesta lähtien. Sieltä saa tukea niin urasuunnitteluun kuin lähempänä valmistumista työnhakuunkin.

Maistereidemme mielestä opettajan ja kääntäjän/tulkin työllistymistä edistää, kun sivuaineena on jokin yleinen kieli. Lisäksi kääntäjän työssä eri erikoisalojen tuntemus on hyväksi. Muihin kuin opettajan ja kääntäjän/tulkin töihin tähtääville on eduksi valita sivuaineita yli tiedekunta- ja korkeakoulurajojen, esim. yhteiskunnallisia ja kaupallisia opintoja.

Sen jälkeen kun työelämäorientaatio liitettiin osaksi tutkintovaatimuksia 2000-luvun puolivälissä, opiskelijoiden työelämä tietous on lisääntynyt. Entisellä romaanisen kielten laitoksella alettiin pitää työelämäkursseja³³, joilla työelämän asiantuntijat ovat antaneet tietoa työhausta, työsopimuksista, työmarkkinoista ja urasuunnittelupalveluista sekä vanhat opiskelijamme ovat kertoneet urapoluistaan ja nykyisistä työtehtävistään. Työelämäopinnot ovat edelleen tärkeitä ja niiden järjestämistä tulee jatkaa.

Yhä useampi suorittaa nykyään myös työharjoittelun. Työharjoittelu on tärkeää, sillä suurin osa vastaajista kertoi opiskeluaikaisen työnteon auttaneen työpaikan saamisessa. Koska tiedekunnan tai laitoksen harjoittelupaikkoja ei riitä kaikille, opiskelijoita on tärkeää kannustaa etsimään itse harjoittelupaikkoja. Tätä silmällä pitäen työelämäkursseilla onkin harjoiteltu henkilökohtaista yhteydenottoa työnantajiin, kun opiskelijat ovat käyneet haastattelemassa mielenkiintoisissa tehtävissä työskenteleviä henkilöitä. Myös valmistumisen jälkeen puolet työpaikoista saadaan verkostojen, aikaisempien työsuhteiden ja itsenäisen yhteydenoton avulla.

Yhteydet vanhoihin opiskelijoihin ovat laitokselle arvokkaita. Sijoittumisselvitysten avulla saadaan ajankohtaista tietoa työllistymisestä sekä kontakteja sellaisiin maistereihin, jotka ovat kiinnostuneita tulemaan vieraaksi työelämäkursseille ja muihin tilaisuuksiin. Yhteyksien avulla voidaan toivottavasti myös luoda lisää harjoittelupaikkoja. Selvityksiä kannattaa tehdä aikaisintaan viiden vuoden välein, jotta otos olisi riittävän suuri. Seuraavaan selvitykseen kannattaa ottaa mukaan jokin porkkana tai palkinto, jotta vastausaste saadaan nousemaan. Romaaniset kielet kuuluvat nykyään nykykielten laitokseen, joten seuraava sijoittumisselvitys kohdennetaan kenties koko laitoksen oppiaineisiin.

Romaanisen kielen pääaineopiskelija on monen yliopisto-opiskelijan tavoin erilaisten mahdollisuuksien edessä, eikä oman tien löytäminen ole aina helppoa. Siitä kertoivat tähän kyselyyn vastanneet maisteritkin. Työelämäkurssien vetäjänä olen aina yrittänyt

---

³¹ Sähköposti: [hum-tyoelamaohjaus\[at\]helsinki.fi](mailto:hum-tyoelamaohjaus[at]helsinki.fi),
<http://www.helsinki.fi/hum/opiskelu/ohjaus/tyoelamaohjaus.htm>

³² <http://www.helsinki.fi/urapalvelut/>

³³ Ks. alaviite 21.

luoda opiskelijoille uskoa ja luottamusta heidän omiin työllistymismahdollisuuksiinsa. Kyse ei ole katteettomasta optimismista vaan perustuu tutkimustietoon. *Urapalveluiden* työelämäneuvoja *Minka Hietanen*³⁴ toteaa näin:

Yliopisto-opiskelussa on tärkeää oivaltaa, kuinka opittuja tietoja ja taitoja voi hyödyntää työelämässä. Yliopistotutkinto antaa oppiaineesta riippumatta erinomaiset valmiudet tiedon hankintaan ja soveltamiseen sekä kriittiseen ja analyyttiseen ajatteluun. Yliopisto-opiskelu kehittää oppimiskykyä, mikä on tärkeää alati muuttuvassa työelämässä. Näistä syistä moneen työpaikkaan on vaatimuksena vain ”soveltuva korkeakoulututkinto”. Usein työn varsinainen sisältö opitaan työtä tekemällä ja täydennyskoulutuksen myötä.

Vaihtoehtojen suuren määrän voi nähdä myös positiivisena: romaanisen kielen pääaineopiskelija ei ole rajoittunut vain yhteen urapolkuun. Valtaosa selvitykseen vastanneista maistereista on löytänyt oman paikkansa – ainakin joksikin aikaa. Nykypäivänä harva palvelee samaa työnantajaa eläkeikään asti, joten romanistimaisterit, jotka ovat tottuneet käsittelemään uutta tietoa monella kielellä, voivat olla kovaa valuuttaa globaaleilla työmarkkinoilla – varsinkin jos he itse siihen uskovat ja osaavat sen työnantajille markkinoida.

---

³⁴ <http://www.helsinki.fi/opiskelijaksi/haastattelut/minka.html>

LIITTEET

I Saatekirje

16.8.2011

Hyvä entisen romaanisten kielten laitoksen kasvatti,

teen sijoittumisselvitystä Helsingin yliopiston entisen romaanisten kielten laitokselta (nyk. osa nykykielten laitosta) vuosina 2004–2009 valmistuneista ranskalaisen, espanjalaisen ja italialaisen filologian maistereista. Tarkoituksena on kartoittaa sijoittumistanne työelämään ja saada arvokasta tietoa siitä, miten ja mihin ammatteihin romanistit voivat työllistyä.

Yksittäinen vastaaja ei ole tunnistettavissa loppuraportista, joten voit vastata täysin luottamuksellisesti ja rehellisesti. Jos et halua, Sinun ei ole pakko antaa edes nimi- ja yhteystietojasi. Otan ne kuitenkin mielelläni vastaan, jotta voimme pyytää vanhoja opiskelijoitamme vieraiksi työelämäkurssiellemme. Luotettavan tutkimustiedon saamiseksi pyydän Sinua vastaamaan selvitykseen, vaikka et olisikaan tällä hetkellä töissä.

Sijoittumisselvitykseen on nopeaa ja helppoa vastata. Se löytyy osoitteesta <http://johanna.isosavi.com/kysely> Vastaathan viimeistään 15.9.2011.

Annan mielelläni lisätietoa selvityksestä. Kiitos jo etukäteen vaivannäöstäsi!

Ystävällisin terveisin
FT Johanna Isosävi
Nykykielten laitos, Helsingin yliopisto
sähköposti: johanna.isosavi[at]helsinki.fi

II Kyselykaavake³⁵

*Vaadittu kenttä

Etunimi

Sukunimi

Katuosoite

Postinumero

Kaupunki

Sähköpostiosoite

Puhelinnumero

Pääaine *

Sivuaineet *

Mikä seuraavista kuvaa tilannettasi parhaiten? *

Töissä

Tohtorikoulutettava

Päätoiminen opiskelija

Työtön työnhakija

Äitiyslomalla/hoitovapaalla

Muu:

Kuka on työnantajasi?

Valtion tai kunnan laitos

Yksityinen yritys, jota en omista itse

Oma yritys

Toimin freelancerina

Yliopisto/korkeakoulu

Euroopan unioni

Kotimainen tai kansainvälinen järjestö

Apurahaa maksava säätiö tmv.

Muu:

Minkä niminen on yritys, organisaatio tai laitos, jossa työskentelet?

Jos olet päätoimisena opiskelijana (ei tohtorikoulutettavana), mikä on tärkein syy tähän?

FM-tutkinnollani ei saanut töitä.

FM-tutkintoni ala ei kiinnostanutkaan.

---

³⁵ Tähdellä merkityt ovat pakollisia kysymyksiä.

Halusin laajentaa osaamistani.
Tarkoitukseni oli alun perin tehdä kaksi tutkintoa.
Muu:

Mikä on työpaikkasi toimiala?

Mikä on tehtävänimikkeesi?

Millaisessa työsuhteessa olet?

Vakituisen
Määräaikainen
Yrittäjä
Muu:

Vastaako työ koulutustasi?

Kyllä.
Osittain.
Ei.

Vaaditaanko työhön akateeminen tutkinto?

Kyllä.
Ei, mutta se auttaa.
Ei tarvita.

Miten sait nykyisen työpaikkasi?

Perinteinen hakumenettely: ilmoitukseen vastaaminen.
Aikaisempi työsuhde: harjoittelu, sijaisuus.
Verkostojen kautta: tunsin työnantajan, sain ystäviltä vinkin tmv.
Avoin työhakemus tai muu itsenäinen yhteydenotto suoraan työntajajaan.
Minuun otettiin yhteyttä ja pyydettiin töihin.
Oman yrityksen perustaminen.
Muu:

Olitko opiskeluaikana työharjoittelussa? *

Kyllä, laitoksen tai tiedekunnan kautta saadussa harjoittelupaikassa.
Kyllä, itse etsimässäni harjoittelupaikassa.
En.

Auttoiko opiskeluaikainen työnteko työnsaantia valmistumisen jälkeen?

Kyllä, työharjoittelu auttoi.
Kyllä, opintojen ohessa tehty työ auttoi.
Ei auttanut.
En ollut missään töissä opintojen aikana.

Mitä laitoksella oppimaasi olet voinut hyödyntää työssäsi?

Mistä sivuaineista on ollut eniten hyötyä?

Missä muissa työtehtävissä olet ollut valmistumisesi jälkeen?

Teetkö jotain muuta työtä päätyösi ohella?

Kyllä.

En.

Jos teet muita töitä päätyösi ohella, mistä työstä on kyse?

Oletko edelleen tyytyväinen valitsemiisi pää- ja sivuaineisiin? *

Kyllä, sekä pää- että sivuaineisiin.

Olen tyytyväinen vain pääainevalintaani.

Olen tyytyväinen vain sivuainevalintoihini.

En ole tyytyväinen pää- enkä sivuainevalintoihini.

Voisitko tulla kertomaan työstäsi/urapolustasi laitoksemme työelämäkurssille tai muuhun tilaisuuteen?

Kyllä.

En.

Tuleeko mieleesi vielä jotain, mistä voisi olla apua uusien maistereidemme työllistymisessä tai laitoksen opetuksen kehittämisessä?

Kiitos vastauksestasi!

III Lista organisaatioiden nimistä³⁶

AAC Global (2)³⁷
Aalto-yliopisto
Aleksin Kaiku
Ambassade de France en Finlande
Confedent International
Dagmar
Edupoli
Eduskunta
Elintarvikevirasto, EFSA
Emil Aaltosen säätiö, Helsingin yliopisto
Espoon kaupunki
EU:n toimielimet
Euroopan parlamentti
Hanken, Svenska Handelshögskolan
Havukosken koulu, Vantaa
Helsingin aikuisopisto
Helsingin kaupunki, opetusvirasto, eri kouluja (5)
Helsingin normaalilyseo
Helsingin seudun asioimistulkikeskus
Helsingin työväenopisto
IE Business School (Instituto de Empresa)
Instituto Iberoamericano de Finlandia
Instru Optiikka
International School of Helsinki
Italian kulttuuri-instituutti
Kansanopisto
Kehitysyhteistyön palvelukeskus Keva ry.
Kemppi Oy
Keskusrikospoliisi
Kirkkonummen kunta
KSF Media
Kulosaaren yhteiskoulu
Lionbridge Oy
Localizard
Matsu Comms
MORS Software
NetAnttila
Nokia Oyj
Oma toiminimi
Restel
Säätiön apuraha (2)
Sanoma Magazines

---

³⁶ Mikäli vastaaja on maininnut tai se on muuten käynyt selvästi ilmi esim. sähköpostiosoitteesta.

³⁷ Suluissa oleva numero ilmoittaa, jos useampi kuin yksi vastaaja on maininnut saman organisaation nimen.

Suomen Matkatoimisto
TSL-Helsinki
Trainers' House
Tulos
Verkkouutiset
Yleisradio
Yliopisto/korkeakoulu
Vaasan kaupunki
Wärtsilä Finland Oy

IV Toimialat

Hotelli- ja ravintola-ala
IT-teknologia
Kääntäminen/lokalisointi (6)³⁸
Kehitysyhteistyö ja humanitaarinen apu / kehitysyhteistyö (2)
Kielitieteet / kielet, EU (2)
Kongressien järjestäminen
Koulutus/aikuiskoulutus/valmennuskonsultointi (7)
Kulttuuri ja tiede
Kustantaminen (2)
Lainsäädäntötyö (Euroopan parlamentti)
Logistiikka
Markkinointi
Matkailu
Matkapuhelinten valmistus
Media / mediaseuranta / media ja koulutus (4)
Opetus (17)
Optiikka
Poliisi
Suomen sotilasasiat
Teollisuus (2)
Tulkkaus
Tutkimus (2)
Valtionhallinto/julkishallinto (2)
Viestintä / viestinnän konsultointi (2)
Yliopisto

---

³⁸ Suluissa oleva numero ilmoittaa, jos useampi kuin yksi vastaaja on maininnut saman alan.

V Lista tehtävänimikkeistä

Administrative assistant (hallintoassistentti)
Ajojärjestelijä
Apulaisrehtori
Asiantuntija
Asioimistulkki
Erityisopettaja / laaja-alainen erityisopettaja (2)³⁹
Finance Concept Lead
Henkilöstön kehittäjä
Kassa, tarjoilija
(Kielen)kääntäjä (4)
Kielenkääntäjä, sarjakuvatoimittaja, kielentarkistaja
Kielten suunnittelijaopettaja
Konferenssitulkki (2)
Konferenssitulkki, kääntäjä
Kongressipäällikkö
Koordinaattori (2)
Kouluttaja
KV-opintosihteeri
Kääntäjä, tulkki
Lehtori (5)
Linguistic Lead
Media-analyytikko
Media Planner
Myyntipäällikkö
Opettaja (7)
Optikko
Osastosihteeri
Päätoiminen tuntiopettaja / päätoiminen tuntiopettaja, oppikirjailija (4)
Palveluneuvoja; kääntäjä
Pöytäkirjasihteeri
Program Advisor, Exchange Program Assistant
Projektiassistentti
Projektipäällikkö / Project Manager (3)
Projektipäällikkö, kääntäjä
Ryhmäasiantuntija
Site Administrator
Tekstittäjä-toimittaja, toimittaja, opettaja
Tohtorikoulutettava / tohtorikoulutettava, tuntiopettaja (4)
Toimittaja (2)
Tuntiopettaja
Viestintäkonsultti (3)

---

³⁹ Suluissa oleva numero ilmoittaa, jos useampi kuin yksi vastaaja on maininnut saman tehtävänimikkeen.

VI Lista sivuaineista⁴⁰

Digitaalinen viestintä

Elämäkatsomustiede

Englantilainen filologia (11)⁴¹

Erityispedagogiikka

Espanja (kielikeskuksen opintokokonaisuus)

Espanjalainen filologia (4)

Estetiikka

EU-opintokokonaisuus / Eurooppa-opinnot (6)

Euroopan alueiden ja kulttuurien tutkimus

Filosofia (2)

Galicialainen filologia

Germaaninen filologia / saksan kieli ja kulttuuri (5)

Hollannin puoliarvosana

Italialainen filologia / italian kieli ja kulttuuri (6)

Johtaminen (2)

Kasvatustiede (7)

Kaupunkitutkimus

Kehitysmaatutkimus (6)

Klassillinen arkeologia

Kreikan kieli ja kirjallisuus

Kulttuurienvälinen vuorovaikutus (6)

Kulttuurihistoria

Käännösviestinnän suomi (3)

Latinalaisen Amerikan tutkimus (9)

Latinan kieli ja Rooman kirjallisuus (6)

Liiketaloustieteen ja kansainvälisen yritysviestinnän opintokokonaisuus (2)

Maailmanpolitiikka

Markkinointi (2)

Matkailu

Mediakasvatus (2)

Monikielinen ammattiviestintä (MonAKO, ent. AKO) / käännöstiede (16)

Naistutkimus (3)

Oikeustiede / kansainvälinen oikeus (3)

Opettajan pedagogiset opinnot (19)

Pohjoismaiset kielet (4)

Poliittinen historia (3)

Portugalilainen filologia (5)

Ranskalainen filologia (5)

Ravitsemustiede

Seemiläiset kielet

Slaavilaiset kielet / venäjä (2)

Sosiaalipolitiikka

Sosiaalipsykologia (4)

---

⁴⁰ Hyödyllisimpinä mainitut sivuaineet on lihavoitu listauksessa.

⁴¹ Suluissa oleva numero ilmoittaa, jos useampi kuin yksi vastaaja on maininnut saman sivuaineen.

Sosiologia
Suomen kieli ja kulttuuri (5)
Taidehistoria (4)
Valtio-oppi (3)
Viestintä (8)
Yhteiskuntahistoria
Yleinen kielitiede (6)
Yleinen kirjallisuustiede (5)